

# Årsrapport 2003



Sparebanken  
HEDMARK

# Innhold

Administrerende direktør .....	3
Dette er Sparebanken Hedmark .....	5
Sparebanken Hedmark i 2003 .....	7
Styrets beretning 2003 .....	8
Styret i Sparebanken Hedmark .....	13
Resultatregnskap .....	14
Balanse .....	16
Noter til regnskapet .....	18
Kontantstrømanalyse .....	51
Kontrollkomiteens beretning .....	52
Revisjonsberetning .....	53
Regnskapsanalyse .....	54
Her kan du som kunde møte oss .....	57
Datterselskaper: Hedmark Eiendom AS Hedmark Finans AS Actor Fordringsforvaltning AS .....	59
Sparebankens tillitsvalgte .....	61
Organisasjonskart .....	62

Foto: Flemming Støldal, Gunnar Klingwall, Helge Hagen, Arnfinn Johnsen, Trude Westby

Papir: Omslag: Munken Lynx 240 gr. Innmat: Munken Lynx 150 gr.

Grafisk produksjon: baluba reklamebyrå as

Trykk: Flisa Trykkeri

Innbinding: Lundeby Bokbinderi AS

Opplag: 2.000



# Lav rente og sterk utlånsvekst

Årets resultat før skatt på 297 millioner kroner føyer seg inn i rekken av mange gode år for Sparebanken Hedmark. – Det er hyggelig å registrere at vi fortsatt gjør det godt. Vi har grunn til å tro at resultatet blir av de beste blant de ti største bankene i Norge, regnet i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, sier administrerende direktør Harry Konterud.

Sparebanken Hedmark har det siste året hatt en utlånsvekst i privatmarkedet på nærmere 20 prosent. – Dette er positivt og viser at vi har tatt markedsandeler. Vi håper det meste av utlånsveksten er anvendt slik at den gir en kombinasjon av økt velferd og framtidig avkastning for kundene våre, sier Konterud.

## Høy innskudds- og utlånsvekst

Noe av årsaken til den sterke utlånsveksten skyldes den voldsomme rentenedgangen på 4,75 prosentpoeng, som er det største rentefallet noen gang.

– Renta er historisk lav og dette har for vår bank slått sterkere ut på årsresultatet enn for banker flest. Vi har en større egenkapital enn flertallet av norske banker. Dette er en styrke for banken og gir en trygghet for kundene. Men når rentenivået synker så kraftig, reduseres avkastningen på egenkapitalen. Avkastningen på egenkapitalen blir derfor 50 millioner kroner lavere i år enn i fjor. Jeg er for øvrig meget godt fornøyd med vår innskuddsvekst på 8,6 prosent. Dette er den største innskuddsveksten blant de ti største sparebankene i Norge, noe som er veldig positivt, dagens lave rentenivå tatt i betraktning.

## Næringslivet på pulsen

2003 var forøvrig et år der mange av våre bedriftskunder hadde noe vanskelige forhold ved inngangen av året på grunn av sterk kronekurs og høyt rentenivå. Vi har de siste årene hatt et særnorsk høyt rentenivå, sammenlignet med resten av Europa. Det er gledelig å konstatere at mange av våre kunder nå ser lysere på framtida som følge av lavere kronekurs og lavere rente. Imidlertid registrerer vi at låne- og investeringsviljen i bedriftsmarkedet over hele landet er lavere enn før. Dette indikerer en manglende tro på vekstmulighetene i næringslivet.



– At vi evner å ta nye kunder, er et bevis på at vi jobber i tråd med våre kundeverdier – dyktig, nær og hjelpsom.

Harry Konterud

## Hjemme og ute

- Her hjemme vil fusjonen mellom DnB og Gjensidige NOR Sparebank bli stående som en begivenhet i norsk bankhistorie.
- Det skal bli spennende å følge utviklingen av denne finansgiganten. I internasjonal sammenheng er det vel krigen i Irak som har hatt størst virkning på verdensøkonomien og dermed også på vår økonomi.

## Bedre kompetanse

- Hvilke interne forhold i banken vil du framheve fra 2003?
- For å øke produktiviteten og for å yte bedre service, har bankens ansatte dette året investert betydelige ressurser i å øke kunnskapsnivået i bedriften. Vi stiller utdanningskrav til ansatte i alle ledd i organisasjonen. Hensikten er selvfølgelig å bli dyktigere enn våre konkurrenter.

## Nyskaping må til

- For å styrke bedriftsmarkedsavdelingen har vi opprettet en egen storkundeavdeling. Dette er et resultat av en mangeårig bevisst satsing på å betjene Hedmarks største og mest krevende næringslivskunder på en enda mer tilfredsstillende måte. Jeg registrerer med glede at vi har en markedsandel på rundt 50 prosent i bedriftsmarkedet.
- Hva ser du, på kort og lang sikt, når du skuer ut over næringslivet i Hedmark?
- Jeg ser et næringsliv hvor en relativt stor andel sliter med dårlig lønnsomhet. Det gir oss mange utfordringer. Vi må spørre oss sjøl om vi er nyskapende nok, om vi er gründere nok? Har vi gode- og konkurransedyktige forretningsideer? Det er viktig for oss å se de vekstkraftige frøene. Riktig gjødslet og riktig vannet, vil noen av dem vokse seg store og livskraftige.

## Sterk posisjon

- Hvordan vil du beskrive Sparebanken Hedmarks posisjon i markedet ved utgangen av 2003?
- Vi har en meget sterk posisjon i Hedmark, både i privat- og bedriftsmarkedet. Våre undersøkelser om kundetilfredshet er meget positive. Vi er i dag en offensiv og solid regionbank. Også i nasjonal sammenheng klassifiseres vi som en meget solid bank. Dette har resultert i at norske meglerhus ved flere anledninger dette året har rangert Sparebanken Hedmark på topp i såkalte ratinger. De gode resultatene forplikter og inspirerer til stadig å gjøre oss kundenes tillit verdig.

## Dyktig, nær og hjelpsom

- Hvilke mål er sentrale for Sparebanken Hedmark framover?
- At vi evner å ta nye kunder, er et bevis på at vi jobber i tråd med våre kundeverdier dyktig, nær og hjelpsom. Et sentralt mål er å levere produkter og tjenester til så konkurranse-dyktige priser og med et servicenivå som er så bra, at vi blir det naturlige førstevalg for enda flere Hedmarkinger.

Harry Konterud, adm.direktør  
intervjuet av Siv Stenseth, informasjonsrådgiver.

Kundene skal oppleve både banken og den enkelte medarbeider som så dyktig, nær og hjelpsom at de foretrekker å bruke vår bank i alle livets faser.



# Dette er Sparebanken Hedmark

## Visjon

Sparebanken Hedmark – det naturlige førstevalg!

For:

- Privatpersoner i eller med tilknytning til Hedmark.
- Små og mellomstore bedrifter i eller med tilknytning til Hedmark.
- Offentlig sektor i Hedmark.

## Forretningsidè

Sparebanken Hedmark skal tilfredsstillende nåværende og nye kunders behov for bank- og finansjenester.

Kundene skal oppleve både banken og den enkelte medarbeider som så dyktig, nær og hjelpsom at de foretrekker å bruke vår bank i alle livets faser.

Gjennom god lønnsomhet og god soliditet skal banken fortsatt være en selvstendig og attraktiv partner for våre kunder. På denne måten skal banken bidra til vekst og utvikling i Hedmark.

## Målsettinger

- Kundetilfredsheten skal være klart bedre enn hos våre hovedkonkurrenter både i privat- og bedriftsmarkedet.
- Personaltilfredsheten skal være på nivå med sammenlignbare banker.
- Resultat etter tap i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, skal være på linje med de beste bankene i Norge og gi minst en egenkapitalavkastning tilsvarende langsiktig statsrente pluss 6 prosentpoeng.
- Kapitaldekningen skal være på minst 14 prosent.
- Brutto utlån skal ikke utgjøre mer enn 150 prosent av kundeinnskuddene.
- Tapene skal i gjennomsnitt for en 10-årsperiode være maksimalt 0,5 prosent av utlånene.
- Lokal beslutningskraft med grunnlag i fagkunnskap skal kjennetegne banken.

## Sparebanken Hedmark...

- Er en selveiende institusjon uten grunnfondsbeveiere.
- Er den eneste regionale kapitalkilden i Hedmark med lokal beslutningsmyndighet.
- Har et unikt konkurransefortrinn i kraft av sin lokal-kunnskap.
- Har ca 155.000 kunder. Ca 60 prosent av innbyggerne i de kommunene hvor banken er representert, har et kunde-forhold til banken.
- Er nær kundene med ca 500 ansatte fordelt på 32 kontorsteder i fylket.
- Har finansiell kompetanse ved alle avdelinger.

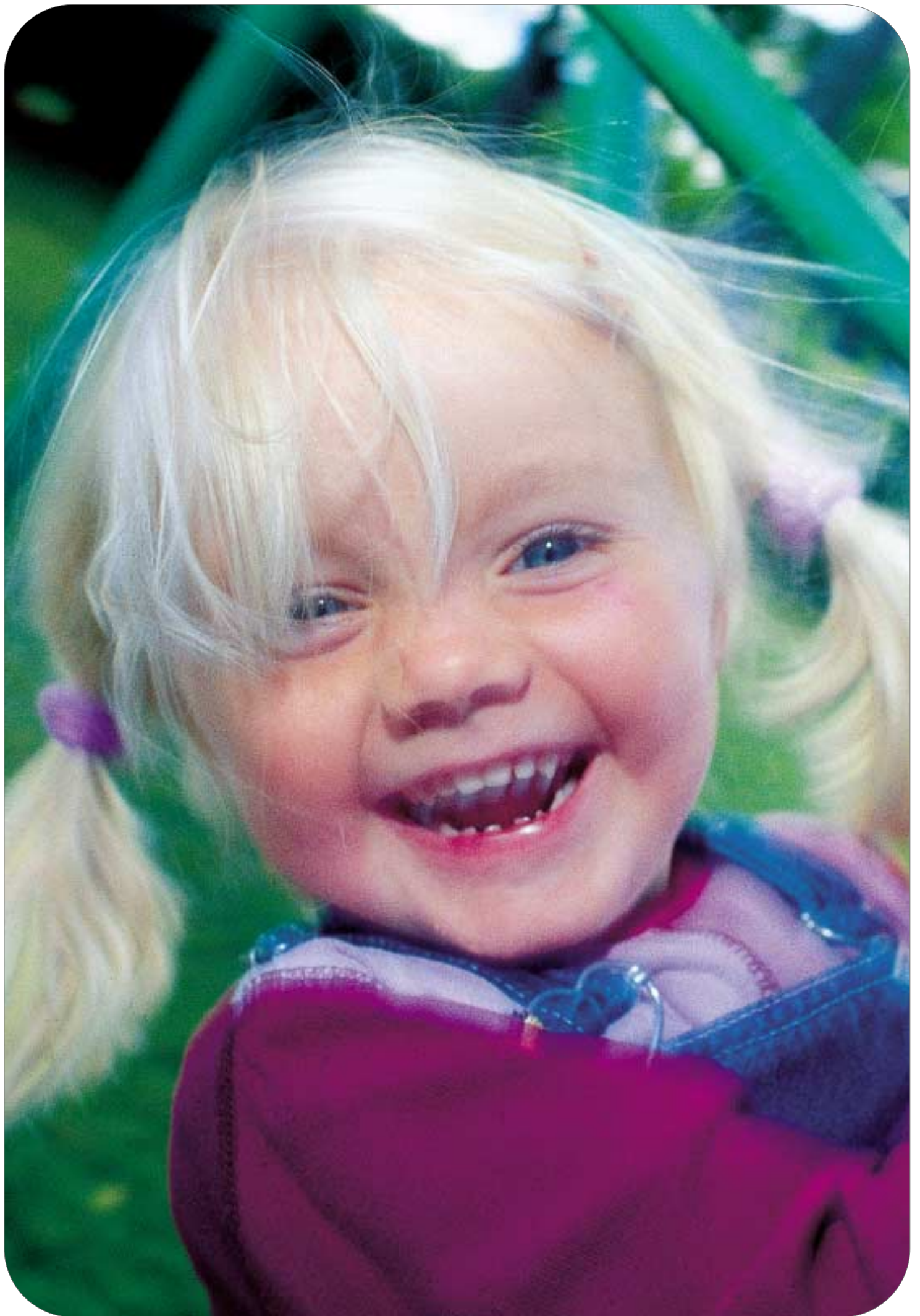


Hvor enn du er i verden...  
- banken er der du er!

## Hovedtall fra regnskapet (morbanken)

	2003	2002	2001	2000	1999
Driftsresultat etter tap	297	284	309	401	301
Driftsres. etter tap i % av gj.snittlig forv.kapital	1,33	1,41	1,70	2,44	2,13
Forvaltningskapital pr 31.12.	23.438	20.984	19.279	17.511	15.505
Brutto utlån pr 31.12.	20.635	18.344	16.685	14.915	13.087
Innskudd fra kunder pr 31.12.	15.087	13.895	13.063	11.515	10.394
Egenkapital pr 31.12.	2.681	2.469	2.269	2.044	1.752
Kapitaldekning pr 31.12.	15,6	15,6	15,8	15,3	14,5





# Sparebanken Hedmark i 2003

## 1. kvartal

- Banken setter ned rentene to ganger i løpet av årets første kvartal som følge av rentereduksjoner fra Norges Bank.
- Margrete Bjelde ansatt som banksjef for avdeling Ringsaker. Hun er bankens andre kvinnelige avdelingsbanksjef.
- Resultat før skatt for årets første kvartal ble 68 millioner kroner. Det er samme beløp som for tilsvarende periode i fjor. Den ordinære bankdriften viser imidlertid bedre inntjening enn for samme periode i fjor, da årets resultat blir trukket ned av kurstap på verdipapirer.
- Lansering av nytt kortdesign.



## 2. kvartal

- Banken deler ut gaver til allmenntilgunnede formål for til sammen to millioner kroner basert på regnskapet for 2002.
- Banken setter ned rentene to ganger i løpet av andre kvartal som følge av rentereduksjoner fra Norges Bank.
- Sparebanken Hedmark var den sjetteste største låntageren i det norske obligasjonsmarkedet i første halvår.
- Resultat før skatt for første halvår ble 175 millioner kroner mot 172 millioner for samme periode i fjor.



## 3. kvartal

- Styret i Sparebanken Hedmark vedtar å inngå en avtale med DnB NOR ASA om innkjøp og utvikling av IT-løsninger, samt andre tjenester. Avtalen avløser en samarbeidsavtale som Sparebanken Hedmark har hatt med Gjensidige NOR de siste årene.
- Banken setter ned rentene to ganger i tredje kvartal som følge av rentereduksjoner fra Norges Bank.
- Resultat før skatt pr 30.09.2003 ble 248 millioner kroner mot 241 millioner for samme periode i fjor. Resultatet påvirkes positivt av den gode utviklingen i verdipapirmarkedet, mens det lave rentenivået påvirker resultatet i negativ retning.



## 4. kvartal

- Banken ønsker velkommen til «nyoppusset nettbank». Det er foretatt flere endringer i nettbanken for å gjøre den enda mer brukervennlig.
- Inge Hagemann ansatt som ny banksjef for avdeling Løten.
- Sparebanken Hedmark deltar, som tidligere år, ved innsamling og opptelling av midler i forbindelse med årets TV-aksjon, denne gangen til inntekt for Redd Barna.
- Nesten hver fjerde ansatte i banken avlegger eksamen på ulike studier som et ledd i bankens kompetanseutviklingsprogram.
- Årets overskudd før skatt ble 297 millioner kroner og kapitaldekningen ble 15,6 prosent. Utlåns- og innskuddsveksten gjennom året ble henholdsvis 12,5 prosent og 8,6 prosent.



# Styrets beretning 2003

## Norsk økonomi

Norsk økonomi passerte konjunkturbunnen i første halvår 2003. De viktigste drivkreftene bak omslaget i norsk økonomi har vært den sterke veksten i oljeinvesteringene og den kraftige rentenedgangen gjennom 2003. Rentenedgangen førte til et markert oppsving i husholdningenes konsum gjennom sommerhalvåret. Svekkelsen av kronkursen, som fulgte rentenedgangen, har også bidratt til den økte aktiviteten i økonomien i andre halvår. Veksten i brutto nasjonalproduktet for fastlandsøkonomien på 0,6 prosent ble den laveste siden 1989.

Konsumprisindeksen økte fra 2002 til 2003 med 2,6 prosent. Den underliggende prisveksten var imidlertid lavere. Eliminert for avgiftsendringer og energi var prisveksten 1,1 prosent. Det er vesentlig lavere enn inflasjonsmålet på 2,5 prosent som er det viktigste parameteret for Norges Banks styring av pengepolitikken.

Norges Bank førte en meget ekspansiv pengepolitikk i 2003 etter at de i 2002 var blitt kritisert av mange for å ha holdt styringsrenten på et for høyt nivå. Styringsrenten ble i 2003 redusert hele sju ganger med til sammen 4,25 prosentpoeng. Ved årets slutt var styringsrenten 2,25 prosent. Etter endringen i januar 2004 til 2,0 prosent, er renten på det laveste nivå i nyere tid.

Lønnsoppgjørene i 2003 ga en årslønnsvekst på 4,2 prosent. Med en moderat prisvekst ble reallønnsveksten relativt høy. Sammen med det lave rentenivået bidro dette til en sterk vekst i husholdningenes låneetterspørsel utover i 2003. Husholdningenes totale gjeld økte med 11,3 prosent gjennom året. De økte utlånene til privatmarkedet genererte ikke økt investeringsetterspørsel i næringslivet. Næringslivet konsoliderte og effektiviserte driften etter en vanskelig periode i 2002 og første halvår 2003 på grunn av høy rente og sterk krone. Tolvmånedersveksten i kreditt til foretakene ble derfor negativ i 2003 med 0,8 prosent.

Konsolideringen i næringslivet har medført økt arbeidsledighet. Ved utgangen av året var arbeidsledigheten på 4,5 prosent. Dette er det høyeste nivået siden 1996.

Oslo Børs steg med hele 48 prosent i 2003. Svingningene i aksjemarkedet har vært meget sterke. Etter to svake år i 2001 og 2002, er hovedindeksen på Oslo Børs pr 31.12.2003 fortsatt lavere enn for tre år tilbake.

Høye oljepriser ga et solid overskudd i utenriksøkonomien også i 2003. Overskuddet på driftsbalansen ble nesten 200 milliarder kroner. Det er på samme nivå som foregående år da overskuddet ble 201 milliarder kroner.

## Sparebanken Hedmark – konsernet

Konsernet Sparebanken Hedmark består av morselskapet Sparebanken Hedmark og de konsoliderte datterselskapene Hedmark Eiendom AS, Hedmark Finans AS, Hedmark Invest AS, SH-Betalingsautomater AS, Vato AS og Sameiet Nyttun.

Banken eier 50 prosent av Actor Fordringsforvaltning AS og selskapet behandles regnskapsmessig som felleskontrollert virksomhet.

Konsernet dekker kundenes behov for bankinnskudd og andre plasseringer, finansiering, betalingsformidling, eiendomsomsetning og inkasso. Konsernet har i det alt vesentlige sin virksomhet i Hedmark.

Konsernets resultat før skatt ble 303 millioner kroner mot 288 millioner året før. Forvaltningskapitalen pr 31.12.2003 var 23.468 millioner kroner, en vekst på 11,7 prosent.

Konsernet driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljøet utover det som følger av vanlig bankdrift.

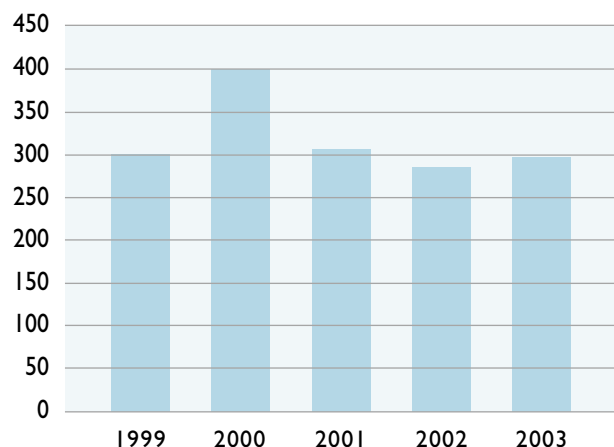
## Sparebanken Hedmark – morbanken

### Resultatregnskapet

Med henvisning til regnskapslovens krav til innhold i styrets beretning, bekreftes det at regnskapet er basert på forutsetningen om fortsatt drift.

Resultatet av ordinær drift før skatt ble 297 millioner kroner, eller 1,33 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. For norske sparebanker totalt, er resultatet beregnet til ca 1,00 prosent.

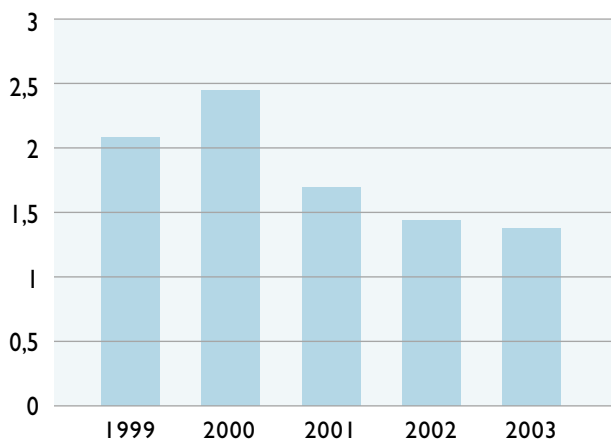
Resultat før skatt (mill kr)





I 2002 var bankens overskudd før skatt 284 millioner kroner, eller 1,41 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Resultatet gir en egenkapitalavkastning før skatt på 12,0 prosent i 2003 og 12,5 prosent i 2002.

### Resultat før skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital



Resultatet i 2003 er på samme nivå som de tre siste år. På bakgrunn av det sterke fallet i rentenivået i løpet av året, mener styret at egenkapitalavkastningen og resultatet for 2003 er tilfredsstillende.

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 643 millioner kroner. Det er 24 millioner kroner lavere enn foregående år. Det sterke fallet i rentenivået er hovedårsaken til denne reduksjonen. Avkastningen på den rentefrie egenkapitalen i 2003 har vært ca 60 millioner kroner lavere enn året før. Differansen mellom gjennomsnittlig utlåns- og innskuddsrente er marginalt redusert det siste året.

Netto øvrige driftsinntekter på 160 millioner kroner er 59 millioner høyere enn i 2002. Et godt år i verdipapirmarkedet er årsaken til forbedringen. Inntekter fra betalingsformidlingsprodukter utgjør en vesentlig del av netto øvrige driftsinntekter. Selv om transaksjonsvolumet i betalingsformidlingen har økt, har inntektene fra området stagnert på samme nivå som foregående år. Det skyldes at kundene i større grad bruker de elektroniske tjenestene.

Driftskostnadene på 429 millioner kroner er 27 millioner lavere enn foregående år. Kostnadsreduksjonen skyldes i stor grad at det i 2002-regnskapet ble avsatt 51 millioner kroner til forventet økt uttakshyppighet på AFP-ordningen, samt kostnader i forbindelse med bankens utviklings- og omstillingsprosjekt. I 2003 er deler av dette beløpet tilbakeført.

I 2003 er diskonteringsrenten på forventet avkastning på pensjonsmidlene redusert med ett prosentpoeng. Dette gir en merkostnad i 2003 på 14 millioner kroner.

Driftskostnadene utgjør 1,91 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende tall for 2002 var 2,26 prosent. Driftskostnadene var i 2003 på 55,3 prosent av totale inntekter, eksklusive kursgevinster/tap på verdipapirer. For 2002 var dette forholdstallet 57,1 prosent.

Tap på utlån og garantier er 77 millioner kroner. Uspesifiserte tapsavsetninger er økt med 10 millioner kroner. Tapene er noe høyere enn i de siste årene. Tapene er fortsatt på et moderat nivå og utgjør 0,37 prosent av brutto utlån pr 31.12.2003.

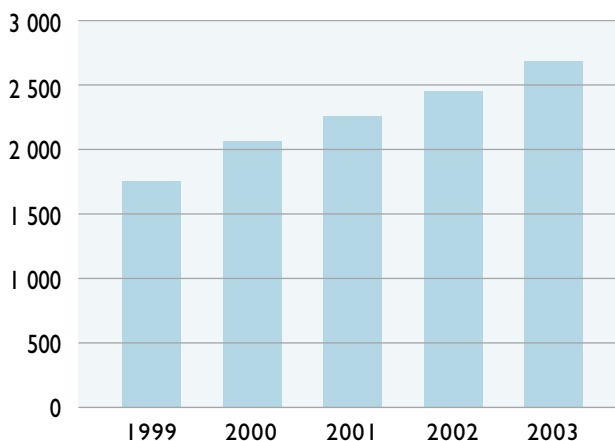
### Årsoverskudd og disponeringer

Etter en skattekostnad på 83 millioner kroner ble resultatet av ordinær drift etter skatt 214 millioner. Fond for vurderingsforskjeller reduseres med fire millioner kroner og det foreslås årsatt to millioner til gaver og 216 millioner til Sparebankens fond.

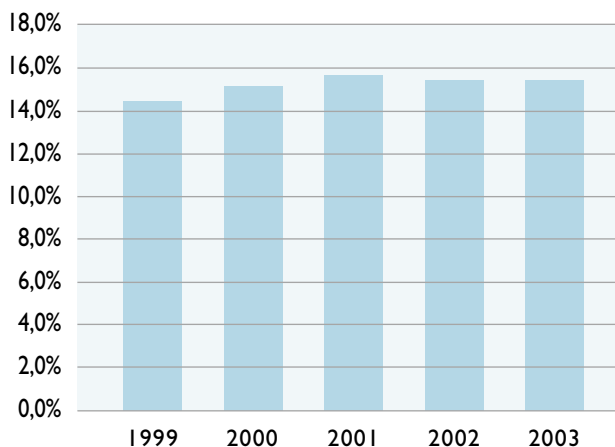
### Egenkapital og kapitaldekning

Bankens egenkapital er gjennom året økt fra 2.469 millioner kroner til 2.681 millioner og utgjør 11,4 prosent av forvaltningskapitalen. Kapitaldekningen er ved utgangen av året 15,6 prosent og er identisk med foregående år. Egenkapitalen består i sin helhet av opptjente overskudd.

### Egenkapital (mill kr)



### Kapitaldekning



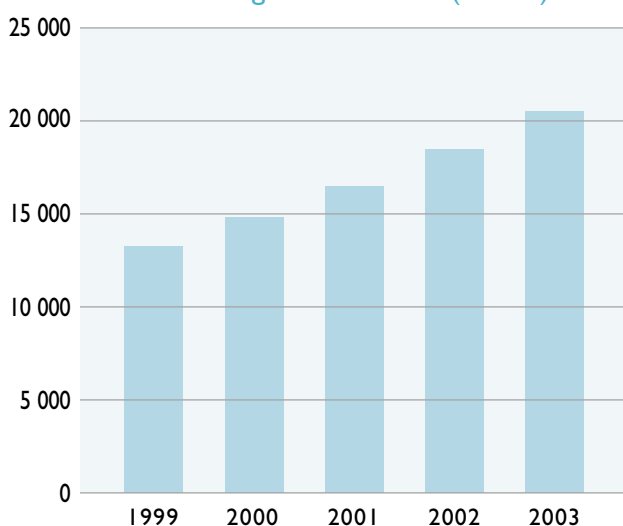
### Balanseutviklingen

Bankens forvaltningskapital økte med 11,7 prosent i 2003. Ved utgangen av året var den 23.438 millioner kroner. Banken er nå den sjette største sparebanken i Norge.

Brutto utlån til kunder var 20.635 millioner kroner. Det ga en årsvekst på 12,5 prosent. Veksten i privatmarkedet var 19,1 prosent og i bedriftsmarkedet 2,7 prosent. God reallønnsvekst og et lavt rentenivå har medført en sterk låneetterspørsel i privatmarkedet.

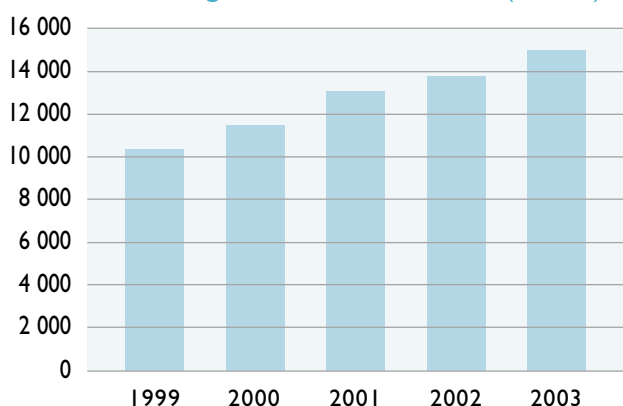
Privatmarkedet står for 63 prosent og bedriftsmarkedet 37 prosent av bankens samlede utlån. Utlånsveksten på 12,5 prosent er vel 5 prosentpoeng høyere enn den totale kredittveksten i Norge.

Utvikling i brutto utlån (mill kr)



Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 15.087 millioner kroner. Til tross for et lavt rentenivå har banksparingen vært god og det har vært en innskuddsvekst i 2003 på 8,6 prosent. Det er to til tre prosentpoeng mer enn innskuddsveksten for norske sparebanker. Veksten det siste året har styrket bankens markedsandeler både på lån og innskudd. Innskuddsveksten er 7,9 prosent i privatmarkedet og 10,1 prosent i bedriftsmarkedet. Innskuddene er fordelt med 64 prosent fra privatmarkedet og 36 prosent fra bedriftsmarkedet.

Utvikling i innskudd fra kunder (mill kr)



Ved utgangen av 2003 finansierte kundeinnskuddene 73 prosent av brutto utlån til kunder. Tilsvarende tall ved forrige årsskifte var 76 prosent. Obligasjons- og sertifikatgjelden er siste året økt fra 4,0 milliarder kroner til 4,9 milliarder og utgjør ved årsskiftet 21 prosent av bankens forvaltningskapital.

Ved utgangen av året er de uspesifiserte og spesifiserte tapsavsetningene henholdsvis 230 og 165 millioner kroner. De utgjør 1,1 prosent og 0,8 prosent av bankens samlede utlån. Etter styrets vurdering er tapsavsetningene tilstrekkelige.

### Renteutviklingen

Gjennom en ekspansiv pengepolitikk ble Norges Banks styringsrente redusert fra 6,5 prosent til 2,25 prosent gjennom 2003. I samme periode ble bankens beste boliglånsrente redusert fra 7,5 prosent til 3,4 prosent. Rentenivået er ved inngangen til 2004 rekordlavt.

Bankens gjennomsnittlige effektive utlånsrente var i 2003 på 6,8 prosent. Det er 2,1 prosentpoeng lavere enn i 2002. Innskuddsrenten var i gjennomsnitt 3,8 prosent mot 5,7 prosent i 2002.

I 2003 hadde det langsiktige rentenivået en mindre reduksjon enn det kortsiktige. Ti års statsobligasjonsrente ble redusert fra 5,9 prosent til 4,7 prosent i løpet av året.

### Finansiell risiko og risikostyring

Bankens kvalitetssikringsprogram står sentralt i risikostyringen. Programmet dekker både strategisk, finansiell og operasjonell risiko og omfatter også en årlig risikovurdering. Bankens styre har i 2003 vedtatt en revidering av kvalitetssikringsprogrammet. Som et ledd i dette har styret vedtatt en risikopolis for banken. Den representerer en videreutvikling av den eksisterende linje for risikostyring i banken. Risikostyringen skal sikre at risikoeksponeringen til enhver tid er kjent og innenfor de rammene som er trukket opp.

Finansiell risiko omfatter renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Den finansielle risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Bankens viktigste risikoeksponering er kredittrisikoen i bankens utlånsportefølje. Banken har etablert kredittpolicy, rutiner for kredittvurdering og rapporterings- og oppfølgingskrav. Utlånsveksten har vært sterk i 2003. Veksten har primært kommet i utlån til husholdningene. Hoveddelen av veksten er lån med pant i bolig. Erfaringsmessig er dette utlån med lav tapsgrad. Risikoklassifiseringssystemet viser at andelen utlån til kunder med lav risiko har økt noe. Dette gjelder både i privatmarkedet og bedriftsmarkedet. 85 prosent av utlånene til bedriftsmarkedet er klassifisert i gruppene lav

og middels risiko. Innenfor privatmarkedet er 97 prosent av utlånene i risikogruppene lav og middels. Etter styrets vurdering har banken tilfredsstillende kontroll med risikoeksponeringen i utlånporteføljen.

Kredittrisikoen i bankens portefølje av rentebærende verdipapirer har etter styrets vurdering vært tilnærmet uendret gjennom året. Hovedtyngden av bankens beholdning av rentebærende verdipapirer omfatter verdipapirer utstedt av banker, kredittforetak og store industriforetak. Kredittrisikoen i porteføljen vurderes som moderat.

Bankens eksponering mot aksjemarkedet er økt noe fra 2002 og utgjør ca 9 prosent av bankens ansvarlige kapital og det anses som moderat. Bankens nettoeksponering for valuta-risiko er lav.

Bankens styre har vedtatt en egen strategi for likviditetsstyring og finansiering. Differansen mellom utlån og innskudd økte i 2003. Som følge av dette økte bankens finansieringsbehov gjennom året. Banken har økt andelen langsiktig finansiering for at veksten ikke skal påføre banken en økt likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko vurderes fortsatt som lav. Rente-risikoen har vært stabil og på et moderat nivå gjennom året.

Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, bankens inntjening og soliditet, mener styret at bankens samlede risikoeksponering er forsvarlig.

## Overgang til internasjonale regnskapsstandarder

Alle børsnoterte foretak skal innføre de internasjonale regnskapsstandardene (IFRS) fra 1. januar 2005. Selskaper som kun er børsnotert med obligasjonslån, slik som Sparebanken Hedmark, kan imidlertid utsette overgangen til 1. januar 2007. Sparebanken Hedmark planlegger likevel å ta i bruk de nye standardene fra 1. januar 2005. Hensikten med dette er å sikre sammenlignbarhet med andre større norske banker. De fleste av de store bankene er børsnotert med egenkapitalinstrumenter og de er dermed pålagt å konvertere fra 1. januar 2005.

Banken har etablert et prosjekt for å gjennomføre nødvendige tilpasninger til de nye internasjonale regnskapsprinsippene innen 1. januar 2005. Tilpasningsarbeidet vil omfatte både endringer i regnskapsprinsipper og regnskapsrutiner, samt nødvendige endringer i bankens IT-systemer.

De største prinsippendringene vil berøre avsetninger for pensjonsforpliktelser, finansielle instrumenter og avsetninger for tap på utlån og garantier. De nye prinsippene legger i større grad enn dagens opp til markedsbaserte verdier vurderinger. Bankens resultat vil derfor i fremtiden komme til å variere mer fra år til år som følge av endringer i rentenivået og markedsverdien på verdipapirer.

## Organisasjons- og personalforhold

### Organisasjons- og kompetanseutvikling

Det er i 2003 gjennomført omfattende prosesser for ytterligere å bedre bankens effektivitet og kvalitet.

I tråd med vedtatte kompetansekrav for ulike roller er det igangsatt en rekke studieaktiviteter i samarbeid med Handelshøyskolen BI - Senter for finansutdanning. Utdanningen gjennomføres internt med samlinger og forelesninger på Hamar. I 2003 har det vært et ressursuttak tilsvarende ca 25 årsverk knyttet til videreutdanning. Utdanningsaktiviteten vil ligge på samme høye nivå i 2004 og 2005.

I 2003 har banken implementert nye arbeidsprosesser og verktøy for å høyne kvaliteten og øke effektiviteten i den direkte kundebearbeidingen. Et viktig element i dette arbeidet er å ha kontinuerlig fokus på salgstrening og salgsledelse.

### Personaltilfredshet og arbeidsmiljø

Sparebanken Hedmark gjennomførte også i 2003 en personaltilfredshetsundersøkelse blant alle ansatte. Til tross for en omfattende og krevende omstillingsprosess, viste undersøkelsen også i 2003 en gjennomgående høy personaltilfredshet i hele organisasjonen. Resultatene fra undersøkelsen bearbeides i den enkelte avdeling.

Sykefraværet var i 2003 4,2 prosent av total arbeidstid. Dette er det samme som i 2002. Organisasjonens turnover var også i 2003 meget lav. Den har de siste årene vært under 2 prosent.

Banken har bedriftshelsetjenesteordning ved alle avdelinger. I 2003 ble det inngått en avtale om å tiltre ordningen Inkluderende Arbeidsliv med virkning fra 1. februar 2004.

Det har også i 2003 vært satset på friskvern og andre forebyggende helsetiltak for de ansatte. Bankens arbeid med helse, miljø og sikkerhet er videreført fra tidligere år.

### Likestilling

Sparebanken Hedmarks forhold til likestilling er forankret i strategien og personalpolitikken som fremhever en målsetting om en balansert kjønnsfordeling på alle nivåer i organisasjonen.

Styret består av 3 kvinner og 6 menn. Bankens representantskap består av 30 kvinner og 41 menn.

Kvinner utgjør 54 prosent av bankens ansatte. Blant direktører, banksjefer og ledere som rapporterer direkte til disse, er kvinneandelen 28 prosent. I 2003 er 45 prosent av utlyste lederstillinger besatt med kvinner.



Lønn fastsettes på bakgrunn av stillingsinnhold, utdanning, erfaring og personlige egenskaper. En analyse som hensyntar strukturelle forhold viser at det er lik lønn for kvinner og menn. Det er styrets oppfatning at likestillingen i Sparebanken Hedmark har hatt en positiv utvikling.

Banken har i sin løpende personalforvaltning og gjennom utviklingstiltak lagt til rette for bedre likestilling i virksomheten. Banken gjennomførte i 1999 et lederrekrutteringsprosjekt med 15 yngre medarbeidere, herav sju menn og åtte kvinner. Fem kvinner og fire menn fra denne gruppen har nå lederstillinger i banken. Banken gir også ledere anledning til å arbeide deltid i perioder for å kunne ivareta rollen som omsorgsperson på en tilfredsstillende måte. Sett fra bankens side er erfaringene positive.

### Innkjøpsavtale med DnB NOR ASA

Sparebanken Hedmark har i 2003 inngått en avtale med DnB NOR ASA om felles innkjøp og utvikling av IT-produkter og systemer. Det forventes at avtalen skal gi banken stordriftsfordeler på innkjøp og produktutviklingsiden. Avtalen avløser en tidligere mer omfattende avtale på produkt og markedsiden med Gjensidige NOR Sparebank.

Sparebanken Hedmark fortsetter samarbeidet med Gjensidige NOR Forsikring gjennom samlokalisering ved våre kundekontorer.

### Markedsføring

Sparebanken Hedmark har som målsetting å tilfredsstille nåværende og nye kunders behov for bank- og finanstjenester med utmerket servicekvalitet og gjennom de kanaler kundene ønsker å bruke. Det er i 2003 arbeidet videre med å gjennomføre strategier for hvordan bankens distribusjonsnett og kundebehandling skal sikre at vi når dette målet.

Bankens profil, merkevarebygging og markedskommunikasjon er gjennom året utviklet i tråd med ny kommunikasjonsstrategi. Profilen er justert og konkretisert for å ivareta målet om å framstå tydelig og enhetlig i alle kanaler. Det er utarbeidet kommunikasjonsprogrammer basert på at banken er tilstede i alle livets faser og med sikte på å skape gode relasjoner overfor alle kunde grupper.

Det er skapt økt fokus og tilrettelagt hjelpeverktøy for å ta kontakt og initiativ overfor den enkelte kunde i situasjoner hvor det er naturlig. Gjennom å styrke relasjonene mellom kunde og kunderådgiver, ønsker banken å synliggjøre sin kompetanse og framstå som nær og hjelpsom.

### Utsiktene for 2004

Til tross for en klar vekst i økonomien inn i 2004 forventes prisveksten å bli lav. Økt import av varer og tjenester fra lavkostland er en del av årsaken til dette. Svakere krone er positivt for konkurranseutsatte næringer. Det forventes derfor at sysselsettingen vil ta seg noe opp i 2004. Den positive utviklingen i konjunktorene ved årsskiftet forventes å fortsette gjennom 2004.

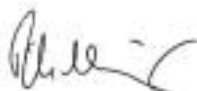
Utsiktene til lav rente i 2004 legger press på bankenes rentenetto. Det lave rentenivået gir en lav innskuddsmargin samtidig som avkastningen på bankens rentefrie egenkapital blir lav. Dette rammer spesielt banker med høy rentefri egenkapital. Vi forventer likevel et resultat i 2004 på nivå med 2003 som følge av fortsatt økt forretningsvolum.

## I styret for Sparebanken Hedmark

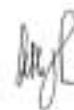
Hamar, 11. mars 2004.



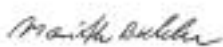
Syver Aalstad  
leder



Richard H. Heiberg



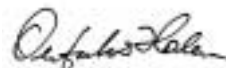
Atle Bratås



Marith Brekke



Randi Dørum



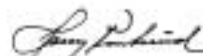
Ole Jakob Holen



Gro Røsten Oldetrøen



Svein H. Stenslet



Harry Konterud  
adm. direktør

# Styret i Sparebanken Hedmark



## Syver Aalstad

67 år, leder

Aalstad er sivilagronom og driver landbruksøkonomisk rådgivning. Han har vært medlem/nestleder i styret siden 1994, og leder siden 2001.

Han er bosatt i Hamar kommune.



## Marith Brekke

59 år, styremedlem

Brekke er utdannet bankøkonom og jobber som trygdesjef ved Hamar trygdekontor. Hun har vært medlem av styret siden 1999.

Hun er bosatt i Hamar kommune.



## Richard Heiberg

47 år, nestleder

Heiberg er utdannet siviløkonom og er adm.dirrektør i Nordic Paper A/S. Han har vært medlem av styret siden 1995.

Han er bosatt i Våler kommune.



## Atle Bratås

40 år, styremedlem

Bratås er diplomøkonom BI i finans og hovedtillitvalgt. Han har vært de bankansattes representant i styret siden 1998.

Han er bosatt i Oslo kommune.



## Ole Jakob Holen

56 år, styremedlem

Holen er fiskehandler og driver fiskeforretningen Knutstad & Holen A/S i Hamar. Han har vært medlem av styret siden 1994.

Han er bosatt i Hamar kommune.



## Randi Dørum

43 år, styremedlem

Dørum er høyskolekandidat i informasjon og samfunnskontakt, og jobber som distriktsarbeidssjef ved Aetat, Elverum. Hun har vært medlem av styret siden 2001.

Hun er bosatt i Elverum kommune.



## Gro Røsten Oldertrøen

35 år, styremedlem

Røsten Oldertrøen er adm.dirrektør i turoperatøren Orkide Ekspresen, og er utdannet innen bedriftsøkonomi. Hun har vært medlem av styret siden våren 2003.

Hun er bosatt i Tynset kommune.



## Harry Konterud

60 år, styremedlem

Konterud er siviløkonom og har vært adm.dirrektør og styremedlem i Sparebanken Hedmark siden 1985.

Han er bosatt i Hamar kommune.



## Svein H. Stenslet

66 år, styremedlem

Stenslet er kjemiingeniør og har vært Hedmark fylkestings representant i styret siden 1996.

Han er bosatt i Eidskog kommune.

# Resultatregnskap

(Beløp i mill kr)

Morbank					Konsern		
2003	2002	2001		Noter	2003	2002	2001
<b>Renteinntekter og lignende inntekter</b>							
63	70	61	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		38	33	29
1 320	1 545	1 415	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	4, 8	1 377	1 603	1 469
66	83	84	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		66	83	84
24	8	1	Andre renteinntekter og lignende inntekter		24	8	1
1 473	1 706	1 561	<b>Sum renteinntekter og lignende inntekter</b>		1 505	1 727	1 583
<b>Rentekostnader og lignende kostnader</b>							
19	18	11	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	16	19	18	10
541	759	724	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	16	539	756	723
230	242	217	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	16	230	242	217
40	20	13	Andre rentekostnader og lignende kostnader	2, 18	41	22	14
830	1 039	965	<b>Sum rentekostnader og lignende kostnader</b>		829	1 038	964
643	667	596	<b>Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter</b>		676	689	619
<b>Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning</b>							
7	7	16	Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		7	7	16
5	4	0	Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper	1	5	4	0
16	12	20	Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	1	0	0	0
28	23	36	<b>Sum utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning</b>		12	11	16
<b>Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester</b>							
8	7	7	Garantiprovisjon		8	7	7
121	122	110	Andre gebyrer og provisjonsinntekter	3	149	153	152
129	129	117	<b>Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester</b>		157	160	159
<b>Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester</b>							
0	0	0	Garantiprovisjoner		0	0	0
36	35	29	Andre gebyrer og provisjonskostnader		38	37	30
36	35	29	<b>Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester</b>		38	37	30
<b>Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler</b>							
27	2	-3	Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		27	2	-3
19	-26	-7	Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		19	-26	-7
-19	-6	1	Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater		-19	-6	1
27	-30	-9	<b>Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler</b>		27	-30	-9
<b>Andre driftsinntekter</b>							
7	6	6	Driftsinntekter faste eiendommer		6	6	5
5	8	3	Andre driftsinntekter		13	15	14
12	14	9	<b>Sum andre driftsinntekter</b>		19	21	19
160	101	124	<b>Netto øvrige driftsinntekter</b>		177	125	155



Morbank				Konsern		
2003	2002	2001	Noter	2003	2002	2001
<b>Lønn og generelle administrasjonskostnader</b>						
140	177	136		157	193	156
51	41	19	4, 18	52	42	20
33	37	34	18	35	41	38
224	255	189		244	276	214
140	135	127	18	147	141	133
364	390	316		391	417	347
<b>Avskrivninger mv av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler</b>						
28	30	32		30	33	34
0	1	0		0	1	0
28	31	32	15	30	34	34
<b>Andre driftskostnader</b>						
15	15	12		16	15	13
22	20	21	5, 15	30	27	29
37	35	33		46	42	42
429	456	381		467	493	423
<b>Tap på utlån, garantier mv</b>						
78	53	38		84	58	42
-1	2	0		-1	2	0
0	4	7		0	4	7
77	59	45	8	83	64	49
<b>Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler</b>						
0	-2	0		0	-2	0
0	29	15	6	0	29	15
0	-31	-15		0	-31	-15
297	284	309		303	288	317
83	82	82	7	89	86	90
214	202	227		214	202	227
214	202	227		214	202	227
<b>Overføringer og disponeringer</b>						
4	1	0		0	0	0
4	1	0	19	0	0	0
0	0	8		0	6	0
216	201	217		216	201	217
2	2	2		2	2	2
				-4	-7	8
				0	0	0
				0	0	0
218	203	227	19	214	202	227
214	202	227		214	202	227

# Balanse

(Beløp i mill kr)

Morbank			EIENDELER		Konsern		
2003	2002	2001		Noter	2003	2002	2001
328	175	349	<b>Kontanter og fordringer på sentralbanker</b>		328	175	349
			<b>Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner</b>				
30	171	55	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		30	171	58
659	641	541	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		58	89	51
689	812	596	<b>Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner</b>	1, 8	88	260	109
			<b>Utlån til og fordringer på kunder</b>				
0	0	0	Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)		488	450	422
1 268	1 173	1 146	Kasse-/drifts- og brukskreditter		1 268	1 173	1 146
315	495	375	Byggelån		315	495	375
19 052	16 676	15 164	Nedbetalingslån		19 263	16 862	15 314
20 635	18 344	16 685	<b>Sum utlån før spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger</b>	1, 4, 8	21 334	18 980	17 257
165	130	107	- Spesifiserte tapsavsetninger	8	169	135	110
230	220	200	- Uspesifiserte tapsavsetninger	8	238	227	207
20 240	17 994	16 378	<b>Sum netto utlån til og fordringer på kunder</b>		20 927	18 618	16 940
2	3	3	<b>Overtatte eiendeler</b>	12	5	7	7
			<b>Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning</b>				
			Utstedt av det offentlige:				
98	0	97	Sertifikater og obligasjoner		98	0	97
			Utstedt av andre:				
1 317	1 178	1 084	Sertifikater og obligasjoner		1 317	1 178	1 084
0	4	3	Egne obligasjoner, sertifikater med mer		0	4	3
1 415	1 182	1 184	<b>Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning</b>	8, 13	1 415	1 182	1 184
			<b>Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning</b>				
234	230	233	Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		234	230	234
1	1	2	Andre verdipapirer		1	1	2
235	231	235	<b>Sum aksjer (og andre verdipapirer med variabel avkastning)</b>	14	235	231	236
			<b>Eierinteresser i tilknyttede selskaper</b>				
6	6	0	Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper		6	6	0
6	6	0	<b>Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper</b>	1	6	6	0
			<b>Eierinteresser i konsernselskaper</b>				
79	83	78	Eierinteresser i kredittinstitusjoner		0	0	0
15	16	29	Eierinteresser i andre konsernselskaper		0	0	0
94	99	107	<b>Sum eierinteresser i konsernselskaper</b>	1	0	0	0
			<b>Immaterielle eiendeler</b>				
2	3	5	Goodwill	15	2	4	7
39	35	6	Utsatt skattefordel	7	48	45	12
1	2	4	Andre immaterielle eiendeler	15	1	2	4
42	40	15	<b>Sum immaterielle eiendeler</b>		51	51	23
			<b>Varige driftsmidler</b>				
48	52	60	Maskiner, inventar og transportmidler		50	54	63
113	112	118	Bygninger og andre faste eiendommer		125	125	131
161	164	178	<b>Sum varige driftsmidler</b>	15	175	179	194
			<b>Andre eiendeler</b>				
2	0	0	Finansielle derivater	22	2	0	0
29	23	18	Andre eiendeler	17	36	45	41
31	23	18	<b>Sum andre eiendeler</b>		38	45	41
			<b>Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter</b>				
166	213	173	Opptjente ikke mottatte inntekter		168	214	177
			Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader:				
18	31	37	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	4	21	35	44
11	11	6	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		11	11	6
195	255	216	<b>Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter</b>		200	260	227
23 438	20 984	19 279	<b>SUM EIENDELER</b>	9, 10, 11	23 468	21 014	19 310

Morbank			GJELD OG EGENKAPITAL			Konsern		
2003	2002	2001		Noter	2003	2002	2001	
			<b>Gjeld til kredittinstitusjoner</b>					
16	6	31	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		15	4	30	
288	149	410	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		287	149	410	
<b>304</b>	<b>155</b>	<b>441</b>	<b>Sum gjeld til kredittinstitusjoner</b>	1, 16	<b>302</b>	<b>153</b>	<b>440</b>	
			<b>Innskudd fra og gjeld til kunder</b>					
14 568	13 437	12 662	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		14 533	13 411	12 626	
519	458	401	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		518	458	401	
<b>15 087</b>	<b>13 895</b>	<b>13 063</b>	<b>Sum innskudd fra og gjeld til kunder</b>	1, 16	<b>15 051</b>	<b>13 869</b>	<b>13 027</b>	
			<b>Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer</b>					
1 783	1 675	1 050	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		1 783	1 675	1 050	
0	-45	0	Egne ikke-amortiserte sertifikater		0	-45	0	
3 170	2 466	2 111	Obligasjongjeld		3 170	2 466	2 111	
-96	-100	0	Egne ikke-amortiserte obligasjoner		-96	-100	0	
<b>4 857</b>	<b>3 996</b>	<b>3 161</b>	<b>Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer</b>	16	<b>4 857</b>	<b>3 996</b>	<b>3 161</b>	
			<b>Annen gjeld</b>					
26	11	6	Finansielle derivater	22	26	11	6	
0	0	0	Margintrekk og annen mellomregning med kunder		14	7	9	
166	176	162	Annen gjeld	17	174	186	182	
<b>192</b>	<b>187</b>	<b>168</b>	<b>Sum annen gjeld</b>		<b>214</b>	<b>204</b>	<b>197</b>	
210	188	143	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		255	228	181	
			<b>Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser</b>					
98	62	34	Pensjonsforpliktelser	4	99	63	35	
0	0	0	Utsatt skatt	7	0	0	0	
1	2	0	Spesifiserte tapsavsetninger på garantiansvar	8	1	2	0	
8	30	0	Andre avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	18	8	30	0	
<b>107</b>	<b>94</b>	<b>34</b>	<b>Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser</b>		<b>108</b>	<b>95</b>	<b>35</b>	
<b>20 757</b>	<b>18 515</b>	<b>17 010</b>	<b>Sum gjeld</b>		<b>20 787</b>	<b>18 545</b>	<b>17 041</b>	
			<b>Egenkapital</b>					
			Minoritetsinteresser		0	0	0	
15	19	20	Fond for vurderingsforskjeller		6	6	0	
2 666	2 450	2 249	Sparebankens fond		2 666	2 450	2 246	
			Øvrig konsernkapital		9	13	23	
<b>2 681</b>	<b>2 469</b>	<b>2 269</b>	<b>Sum egenkapital</b>	19	<b>2 681</b>	<b>2 469</b>	<b>2 269</b>	
<b>23 438</b>	<b>20 984</b>	<b>19 279</b>	<b>SUM GJELD OG EGENKAPITAL</b>	9, 10, 11	<b>23 468</b>	<b>21 014</b>	<b>19 310</b>	
			<b>Betingede forpliktelser</b>					
699	657	644	Garantier	1, 4, 8, 20	699	657	616	
0	0	100	Bokført gjeld som er sikret ved pant o.l.	21	0	0	100	
1 264	1 106	977	Bokført verdi av eiendeler som er stillet som sikkerhet for pantegjeld o.l.	21	1 264	1 106	977	
			<b>Forpliktelser</b>					
6	3	4	Andre forpliktelser	23, 24	6	3	4	
<b>6</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>Sum forpliktelser</b>		<b>6</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	

Styret i Sparebanken Hedmark  
Hamar, 31. desember 2003/11. mars 2004

Syver Aalstad  
leder

Richard H. Heiberg

Randi Dørum

Marith Brekke

Atle Bratås

Gro Røsten Oldertrøen

Svein H. Stenslet

Ole Jakob Holen

Harry Konterud  
adm dir





# Noter til regnskapet

## Generelt

Årsoppgjøret for 2003 er avgitt i henhold til gjeldende lover og forskrifter, samt god regnskapsskikk. Morbanken og datterselskapene anvender like regnskapsprinsipper.

## Konsolidering av datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter banken og de selskaper hvor banken alene eller sammen med andre datterselskaper eier over 50 prosent av aksjene, og hvor eierforholdet betraktes som varig. Selskaper ervervet i forbindelse med sikring av engasjement er ikke anskaffet med sikte på varig eie og konsolideres derfor ikke.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter enhetssynet. Minoritetsinteressene vises derfor i balansen som egen post under egenkapital. I resultatregnskapet vises minoritetsinteressenes andel av konsernets årsoverskudd som en resultatdisponering.

Ved konsolideringen er oppkjøpsmetoden anvendt. Hvis kostpris for de kjøpte aksjene avviker fra andelen av datterselskapenes regnskapsmessige egenkapital på kjøpstidspunktet, er forskjellen henført til de poster i balansen som den antas å vedrøre og avskrives i takt med disse. Slike forskjeller beregnes på 100 prosent-basis og minoritetsinteressene tilføres sin andel av forskjellene. Eventuell gjenværende merverdi er oppført som goodwill. Denne avskrives lineært over maksimalt 5 år. Goodwill beregnes kun på majoritetens hånd. Det tas hensyn til latent skatt på merverdier, med unntak for goodwill. Ved trinnvise oppkjøp legges mer-/mindreverdiene på konsernetableringstidspunktet til grunn for alle kjøpene, med mindre det er tidsmessig stor forskjell mellom de ulike ervervstidspunktene. Goodwill beregnes uansett separat ved hvert enkelt kjøp.

Salg av minoritetsandeler i datterselskaper behandles i konsernregnskapet som en egenkapitaltransaksjon og bokføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Ved slike salg henføres en andel av goodwill tilsvarende minoritetseiernes eierandel i datterselskapet til minoritetsinteressene. Ved utgang av datterselskaper beregnes gevinsten for konsernet som forskjellen mellom salgspris for aksjene i datterselskapet og nettoverdier av datterselskapets eiendeler og gjeld slik disse framkommer i konsernregnskapet, inkludert eventuelle ikke avskrevne merverdier og goodwill.

Alle vesentlige interne mellomværender, interne gevinster, inntekter og kostnader elimineres i konsernregnskapet.

I morbankens regnskap behandles eierandeler i konsoliderte datterselskaper etter egenkapitalmetoden.

Andel av årsresultatet, etter fradrag for eventuelle merverdiavskrivninger, blir inntektsført i resultatregnskapet. I balansen er disse eierandelene bokført til kostpris med tillegg for akkumulerte resultatandeler og med fradrag for merverdiavskrivninger, mottatt utbytte og forventet utbytte for siste regnskapsår. Forventet utbytte er bokført som Andre eiendeler. Forskjellen mellom samlet bokført verdi av eierandelene og den samlede kostprisen for aksjene er bokført som Fond for vurderingsforskjeller under egenkapital.

## Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Når banken alene eller sammen med datterselskaper eier 20-50 prosent av andre selskaper, og i tillegg har en vesentlig innflytelse i de eide selskaper, blir disse behandlet som tilknyttede selskaper. Både i morselskapets regnskap og i konsernregnskapet behandles tilknyttede selskaper etter egenkapitalmetoden. Banken har dog i enkelte selskaper eierandeler i intervallet 20-50 prosent uten at banken har en innflytelse som tilsier bruk av egenkapitalmetoden. Disse eierinteressene er derfor behandlet som aksjer beregnet på varig eie. Det samme gjelder for selskaper med tilsvarende eierandeler, men hvor ervervet ikke har skjedd med henblikk på varig eie.

Når bankene alene eller sammen med datterselskaper eier 50 prosent av andre selskaper og utøver felles kontroll med en annen likeverdige eier, behandles posten som felleskontrollert virksomhet. Felleskontrollert virksomhet behandles etter egenkapitalmetoden både i morselskaps- og konsernregnskapet og bokføres på regnskapslinjen for Tilknyttede selskaper.

## Prinsipper for inntektsføring og kostnadsfordeling

Renter, provisjoner, gebyrer og andre inntekter inntektsføres etter hvert som de opptjenes. Etableringsprovisjon på utlån tas til inntekt i sin helhet på etableringstidspunktet da gebyret vurderes ikke å overstige kostnadene ved låneetableringen. Når et lån eller en rammekreditt helt eller delvis tapsføres, stoppes inntektsføringen av renter. Inntektsføringen fortsetter likevel av renter som blir betalt. Påløpne, ikke betalte eller ikke kapitaliserte renter på tapsføringstidspunktet tilbakeføres.

For obligasjoner som er sikret med sikringsforretninger er eventuell over-/underkurs på kjøpstidspunktet periodisert

som en korreksjon til renteinntektene fram til forfall. Dette gjøres for å få best mulig sammenstilling med kontantstrømmen fra sikringsavtalene. For 0-kupongobligasjoner blir underkursen periodisert som renteinntekt.

Gevinst og tap ved realisasjon av verdipapirer og derivater bokføres på oppgjørstidspunktet. Gevinst og tap på verdipapirer beregnes utfra gjennomsnittlig kostpris.

Kostnader bokføres etterhvert som de påløper. Det foretas avsetninger for påregnelige tap og forpliktelser i samsvar med god regnskapsskikk.

Det tas hensyn til effekten av porteføljestyling og sikringsforretninger.

### Beregning av virkelig verdi

For finansielle instrumenter som omsettes i et regulert marked benyttes markedsverdi på balansedagen som virkelig verdi. For finansielle derivater som ikke omsettes i et regulert marked beregnes virkelig verdi basert på verdianslag innhentet fra meglere, anerkjente teoretiske beregningsmodeller og observerte relevante rente- og kursforhold på balansedagen. Når det gjelder øvrige eiendeler beregnes virkelig verdi basert på nåverdi- og avkastningsbetraktninger, samt ut fra observerte omsetningsverdier. For eiendeler som ikke omsettes i et regulert marked vil den virkelige verdien være fastsatt basert på ulike grader av skjønn. For slike eiendeler er det derfor en ikke uvesentlig usikkerhet knyttet til den virkelige verdien.

### Sikringsvurdering

Det tas hensyn til effektene av foretatte sikringsforretninger ved vurderingen av eiendeler og gjeld. Det stilles krav om at det er en betydelig grad av negativ samvariasjon mellom verdiendringene på sikringsavtalen og den sikrede post, at den sikrede post er klart definert og at forretningen på inngåelsestidspunktet er definert som sikringsforretning. Sikringsforretningen klassifiseres og bokføres i samsvar med den sikrede posten. Begrunnelsen for bruk av sikringsvurdering er at en positiv/negativ verdiendring på den sikrede post for det alt vesentlige vil bli oppveiet av en motsatt verdiendring på sikringsforretningen. Sikringsvurdering gjør at regnskapet gir det beste uttrykket for de økonomiske realitetene.

### Utenlandsk valuta

Balanseposter og derivater i utenlandsk valuta er omregnet etter valutakurs på balansedagen. Den delen av terminkursen på terminforretninger som representerer et renteelement periodiseres som renteinntekt/-kostnad.

## Verdsettelse av engasjement

### Mislighold

I relasjon til regnskapsavleggelsen anser banken et engasjement som misligholdt når det har vært minst 90 dagers sammenhengende restanse eller overtrekk på engasjementet på balansedagen.

### Spesifiserte tapsavsetninger

Engasjementene gjøres til gjenstand for spesifiserte tapsavsetninger på det tidspunkt banken mener det er sannsynlighetsovervekt for at kunden ikke fullt ut vil være i stand til å betjene sine forpliktelser. For bedriftsmarkedet vurderes alle vesentlige engasjement i relasjon til behovet for spesifiserte tapsavsetninger; uavhengig om engasjementet er misligholdt eller ikke. For privatmarkedet vil de spesifiserte tapsavsetningene normalt ha som basis at engasjementet er misligholdt. Som hovedregel vurderes tapet til forskjellen mellom engasjementets størrelse og sikkerhetens antatte realisasjonsverdi. Unntak fra denne regel gjøres i de tilfeller hvor kundens økonomiske situasjon tilsier en annen vurdering.

### Uspesifiserte tapsavsetninger

I henhold til Kredittilsynets regler skal bankene foreta uspesifiserte tapsavsetninger for å dekke tap som, på grunn av forhold som foreligger på balansedagen, må påregnes å inntreffe på engasjement som ikke er identifisert og vurdert etter reglene om spesifiserte tapsavsetninger. De uspesifiserte tapsavsetningene er foretatt med utgangspunkt i det erfaringsmessige tapsnivået over en lengre tidsperiode. Vi har knyttet dette opp mot det tidsintervall som i praksis foreligger mellom en tapsutløsende begivenhet hos bankens kunde og bankens muligheter for å ta hensyn til denne i de spesifiserte tapsavsetninger.

### Leasing

Leasingleie beregnes etter annuitetsprinsippet. I posten Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder inngår leieinntekter og periodisert forskuddsleie. Til fradrag går annuitetsmessige avskrivninger av driftsmidlets kostpris redusert med forskuddsleien, fordelt over kontraktsperioden. Den del av driftsmidlet som er finansiert av forskuddsleie avskrives lineært, på samme måte som forskuddsleien inntektføres. I balansen er leasingavtalene bokført til driftsmidlets opprinnelige kostpris med fradrag for avskrivningene.

### Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler er bokført på egen linje i balansen til overtagelsessum. Dersom eiendelens antatte virkelige verdi er lavere enn overtakelsessummen foretas det nedskrivning. Nedskrivning på slike eiendeler føres som konstatert tap på utlån og garantier. Ved salg av overtatte eiendeler henføres tap/gevinst til henholdsvis konstatert tap på utlån og garantier og inngått på tidligere konstaterte tap.

## Verdipapirer og derivater

### Klassifisering

Verdipapirer og derivater klassifiseres i tre grupper:

- handelsportefølje
- øvrige omløpsmidler
- finansielle instrumenter beregnet på varig eie

I handelsporteføljen inngår finansielle instrumenter ervervet med sikte på å realisere kursgevinster innenfor et kortere tidsperspektiv. Det drives et aktivt kjøp og salg av finansielle instrumenter innenfor denne porteføljen. Det stilles krav om at finansielle instrumenter som skal inngå i handelsporteføljen omsettes på børs eller i et regulert marked, har god eierspredning og likviditet. Øvrige omløpsmidler omfatter finansielle instrumenter som ikke inngår i handelsporteføljen, men som heller ikke er beregnet på varig eie.

Ved omklassifisering av verdipapirer mellom de ulike gruppene fullføres verdivurderingene basert på regnskapsprinsippene for den gruppen papiret flyttes fra før omklassifisering foretas. I note 14 Aksjer og andeler i andre selskaper er som anskaffelseskost i slike tilfeller angitt faktisk kostpris og ikke den verdi posten er omklassifisert med.

Derivater som er sikringsforretninger klassifiseres i samsvar med den posten de sikrer.

Indeksobligasjoner med full kapitalgaranti bokføres som Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning. Indeksobligasjoner uten full kapitalgaranti bokføres som andre verdipapirer under Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning.

### Porteføljevurdering

Porteføljevurdering innebærer at en gruppe eiendeler vurderes samlet til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grupper av finansielle instrumenter som er omløpsmidler, men som ikke inngår i handelsporteføljen, er gjenstand for porteføljevurdering når de styres som en samlet portefølje. Begrunnelsen for å bruke porteføljevurdering i slike tilfeller er at porteføljen settes sammen på en slik måte at det totalt sett oppnås den ønskede risikoeksponering. Porteføljens totalverdi gir derfor det beste uttrykket for eiendelenes verdi for banken.

### Verdipapirer og derivater i handelsporteføljen

Verdipapirer og derivater i handelsporteføljen er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

### Verdipapirer og derivater som er omløpsmidler, men ikke handelsportefølje

Sertifikater og obligasjoner klassifisert som øvrige omløpsmidler vurderes etter porteføljeprinsippet, dvs til det laveste

av samlet anskaffelseskost og samlet virkelig verdi, sammen med eventuelle derivatavtaler som er knyttet opp mot porteføljen.

Aksjer, mm klassifisert som øvrige omløpsmidler, og som banken selv forvalter, vurderes etter laveste verdis prinsipp vurdert pr enkeltaksje. Aksjer klassifisert som øvrige omløpsmidler, og som er satt ut til aktiv forvaltning, vurderes etter porteføljeprinsippet pr forvaltningsportefølje.

### Aksjer, mm beregnet på varig eie, men som ikke er aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

Aksjer beregnet på varig eie er vurdert til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas når den virkelige verdien er lavere enn anskaffelseskost og verdinedgangen ikke anses å være forbigående. Nedskrivningene reverseres når grunnlaget for dem ikke lenger vurderes å være til stede.

### Ekte salgs- og gjenkjøpstransaksjoner (repo'er)

Ved ekte salgs- og gjenkjøpstransaksjoner forblir de aktuelle verdipapirene bokført i bankens balanse. Salgssummen bokføres som gjeld i perioden fram til gjenkjøp finner sted. Eventuelle kursdifferanser bokføres som rentekostnad. Ved omvendte ekte salgs- og gjenkjøpstransaksjoner bokføres kjøpesummen som fordring i perioden fram til tilbakesalg finner sted. Eventuelle kursdifferanser bokføres som renteinntekt.

### Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er oppført i balansen til historisk kostpris, tillagt oppskrivninger foretatt før 01.01.1999 og fratrukket ordinære av- og nedskrivninger. De årlige ordinære avskrivningene er basert på lineær avskrivningsplan ut fra antatt økonomisk levetid. Det er benyttet følgende avskrivningssatser:

- faste eiendommer	2,5-20%
- innredninger og inventar	10-20%
- maskiner	10-25%
- EDB-utstyr og standard programvare	25-34%
- goodwill	20%
- øvrige immaterielle eiendeler	25%

For bygg under oppføring starter avskrivninger først fra ferdigstillelsesdato.

Nedskrivninger foretas når de virkelige verdiene er lavere enn bokført verdi og verdinedgangen ikke anses å være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for dem ikke lenger vurderes å være til stede.



## Gjeld

### Generelt

Med de unntak som er beskrevet nedenfor vurderes alle gjeldsposter til pålydende verdi.

### Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer bokføres til markedsverdi på emisjonstidspunktet. Eventuell over-/underkurs periodiseres som rentekostnad fram til forfall. Effekten av sikringsforretninger bokføres som en korreksjon til rentekostnaden.

### Tilbakekjøp av egne lån

Ved tilbakekjøp av egne obligasjonslån som et ledd i markedspleie i disse lånene bokføres eiendelene som Egne obligasjoner, sertifikater, mm på eiendelssiden i balansen. Slike poster erverves for å bidra til å skape likviditet i egne lån. De klassifiseres som øvrige omløpsmidler og vurderes etter laveste verdis prinsipp.

Ved tilbakekjøp av egne verdipapirer for øvrig bokføres postene som egne ikke-amortiserte verdipapirer under Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer. Posten bokføres til bokført kurs på den korresponderende gjeldsposten, og eventuell forskjell mellom balanseført verdi og tilbakekjøpspris resultatføres på transaksjonstidspunktet.

### Aksjeindeksobligasjoner og Bankinnskudd

#### Med Aksjeavkastning (BMA)

For utstedte aksjeindeksobligasjoner og BMA er risikoen tilknyttet verdiøkningen i indeksene sikret ved en indeks- og rentebytteavtale. Banken mottar den samme indeksøkningen i denne bytteavtalen som den skal betale videre til obligasjonseierne/innskuddskundene mot å betale en løpende rente. Denne renten kostnadsføres som rentekostnad på henholdsvis utstedte verdipapirer og innskudd fra kunder.

### Pensjonsforpliktelser

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser bokføres i henhold til Norsk RegnskapsStandard 6 vedrørende pensjonskostnader.

### Endring i regnskapsprinsipper

Tidligere år har akkumulerte virkninger av endringer i forutsetninger og avvik utover 10 prosent av det største av pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser, regnet pr ordning, blitt resultatført i sin helhet i det regnskapsåret som 10 prosent-grensen har blitt overskredet. Fra og med 2003 foretas det i stedet en fordeling over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Begrunnelsen for denne endringen er at avvikene i år i all hovedsak skyldes endring i diskonteringsrenten, som er en langsiktig sak. Tidligere år

har avvikene primært oppstått som følge av planendringer, hvilket det har vært ansett som korrekt å resultatføre i de år planendringene har funnet sted. Tidligere års sammenligningstall er derfor heller ikke omarbeidet.

### Presentasjon av tallene

Alle tall er i millioner kroner, med mindre noe annet er angitt eller framgår av sammenhengen. Dersom det ikke er vesentlig forskjell mellom tallene for morbank og konsern er kun konserntall oppgitt.

## Note I: Konsernforhold

### Konsoliderte datterselskaper

	Forretningskontor	Eierandel	Andel av stemmeberettiget kapital
Hedmark Eiendom AS	Hamar	100%	100%
Hedmark Finans AS	Hamar	100%	100%
Hedmark Invest AS	Hamar	100%	100%
Sameiet Nytnun*)	Tynset	100%	100%
SH-Betalingsautomater AS	Hamar	100%	100%
Vato AS	Hamar	100%	100%

\*) Sameiet Nytnun er 50% eiet via datterselskapet Vato AS.

### Ikke konsoliderte datterselskaper

Utover datterselskapene som er innarbeidet i konsernregnskapet har banken aksjemajoriteten i følgende selskaper:

	Forretningskontor	Eierandel	Årsresultat 2003	Egenkapital pr 31.12.2003
Ringens Eiendommer AS	Ringsaker	100%	0,9	4,0
Stor-Elvdal Hytteforum AS	Stor-Elvdal	100%	-0,2	-0,9

### Felleskontrollert virksomhet

	Forretningskontor	Eierandel	Andel av stemmeberettiget kapital
Actor Fordringsforvaltning AS	Hamar	50%	50%

### Bokført verdi av konsoliderte datterselskaper i morbankens regnskap

	Anskaffelseskost	Andel av bokført egenkapital på anskaffelsestidspunktet	Bokført verdi 31.12.2002	Inntektsført resultat	Årets utbytte	Bokført verdi 31.12.2003	Bokført goodwill 31.12.2003	Andre merverdier pr 31.12.2003	Årets goodwillavskrivninger	Årets avskrivninger på andre merverdier
Hedmark Eiendom AS	5,5	2,0	8,5	3,9	4,0	8,4	0,7	0,0	0,3	0,0
Hedmark Finans AS	70,0	70,0	82,8	10,8	14,9	78,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedmark Invest AS	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sameiet Nytnun	3,3	3,3	2,6	0,7	0,9	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
SH-Betalingsautomater AS	0,8	0,8	1,3	0,6	0,5	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Vato AS	4,8	1,3	2,4	0,0	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Sum</b>	<b>85,4</b>	<b>78,4</b>	<b>98,6</b>	<b>16,0</b>	<b>20,3</b>	<b>94,3</b>	<b>0,7</b>	<b>0,0</b>	<b>0,3</b>	<b>0,0</b>

### Bokført verdi av felleskontrollert virksomhet

	Anskaffelseskost	Andel av bokført egenkapital på anskaffelsestidspunktet	Bokført verdi 31.12.2002	Inntektsført resultat	Årets utbytte	Bokført verdi 31.12.2003	Bokført goodwill 31.12.2003	Andre merverdier pr 31.12.2003	Årets goodwillavskrivninger	Årets avskrivninger på andre merverdier
Actor Fordringsforvaltning AS	0,8	0,1	6,4	5,4	5,4	6,4	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Sum</b>	<b>0,8</b>	<b>0,1</b>	<b>6,4</b>	<b>5,4</b>	<b>5,4</b>	<b>6,4</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>

Ingen av datterselskapene eller den felleskontrollerte virksomheten er børsnoterte.

## Endringer i konsernforhold

Endringer i konsolideringen har skjedd med virkning fra de angitte ervervs-/salgstidspunktene.

### 2003

Ingen endringer i konsernsammensetningen.

### 2002

Med regnskapsmessig virkning fra 01.04. ble 50% av bankens aksjer i Actor Fordringsforvaltning solgt. Den regnskapsmessig behandlingen av selskapet ble samtidig endret fra konsolidert datterselskap til felleskontrollert virksomhet. Transaksjonen ga en regnskapsmessig gevinst på 29,4 millioner kroner.

### 2001

Med regnskapsmessig virkning fra 01.01. ble eierandelen i Hedmark Eiendom AS økt fra 85% til 100%. Ervervet skjedde i form av et kontantvederlag på 2,6 millioner kroner. Goodwill er beregnet til 1,8 millioner kroner og avskrives over 5 år. Pr samme dato ble de tilknyttede selskapene Hedmark Eiendomsforvaltning AS og HOBBL Boservice AS solgt.

## Forhold til datterselskaper (morbank)

Konsoliderte selskaper				Ikke konsoliderte selskaper		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
601	552	496	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
8	9	10	Utlån til og fordringer på kunder	8	9	9
2	2	2	Gjeld til kredittinstitusjoner			
36	26	36	Innskudd fra og gjeld til kunder	1	1	1
0	0	28	Garantiansvar			

## Forhold til felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper (morbank)

	Felleskontrollert virksomhet		
	2003	2002	2001
Innskudd fra og gjeld til kunder	11	11	
Garantiansvar	18	18	

## Konsernets virksomhetsområder

Sparebanken Hedmark har som målsetting å være totalleverandør av finansielle tjenester, dels ved tjenester som banken selv leverer, dels ved å distribuere produkter og tjenester på vegne av samarbeidspartnere samt at banken har et antall datterselskaper som leverer ulike finansielle tjenester. Innenfor konsernet drives det derfor ulike typer virksomhet. Rapporteringen av virksomhetsområdene er inndelt i følgende fem områder: Bank, finansiering, eiendomsmegling, inkasso og annet. Hvert virksomhetsområde er organisert i form av selvstendige selskaper. Inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld samsvarer med fordelingen ihht enkelt-selskapenes regnskaper med følgende unntak:

- Effektene av bruken av egenkapitalmetoden på eierandeler som ikke hører inn under det aktuelle virksomhetsområdet er eliminert fra virksomhetsområdets inntekter, eiendeler og egenkapital

	Bank		Finansiering		Eiendoms- megling		Inkassobyrå		Annet		Eliminering		Sum konsern	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Nto ekst. rte.innt.	619	632	58	58	-1	-1		0	0	0	0	0	676	689
Nto interne rte.innt.	24	35	-25	-37	2	2		0	-1	0	0	0	0	0
Nto øvrige ekst innt.	137	88	0	0	27	24	5	6	8	7	0	0	177	125
Nto øvrige intern innt	2	1	0	0	0	0		1	2	2	-4	-4	0	0
Drifts- kostnader	401	425	11	10	22	19		4	7	7	-4	-6	437	459
Avskriv- ninger	28	31	0	0	0	1		0	2	2	0	0	30	34
Tap på utlån mv.	77	59	6	5	0	0		0	0	0	0	0	83	64
Nedskrivn. og tap/gev.	0	+31	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	+31
Resultat etter skatt	193	190	11	5	4	4	5	2	3	1	-2	0	214	202
Minoritets- interesser								0						0
Sum eiendeler	23.317	20.881	738	678	35	26	11	i.a.	22	13	-655	-584	23.468	21.014
Egen- kapital	2.667	2.456	79	83	8	7	6	i.a.	11	9	-90	-86	2.681	2.469
Investert i anl.midl.	22	16	1	0	0	1		0	0	0	0	0	23	17

## Note 2: Sparebankenes sikringsfond

Alle sparebanker er medlemmer av Sparebankenes sikringsfond. Sikringsfondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon, begrenset oppad til 2 millioner kroner av kundens samlede innskudd i banken. For å sikre at sikringsfondet har tilstrekkelige midler må medlemsbankene innbetale en årlig avgift, samt eventuelt stille garantiansvar (se note 20). Årlige kostnader til sikringsfondsordningen bokføres som andre rentekostnader.

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
14	13	12	Kostnader til Sparebankenes sikringsfond	14	13	12



## Note 3: Gebyr- og provisjonsinntekter

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
6	6	8	Gebyr vedr verdipapiromsetning	6	6	8
93	94	80	Gebyr vedr betalingsformidling	93	94	80
7	7	7	Provisjoner vedr forsikringstjenester	8	8	7
0	0	0	Gebyr vedr eiendomsomsetning og -bestyrelse	26	22	18
14	15	15	Øvrige gebyrer	16	23	39
<b>120</b>	<b>122</b>	<b>110</b>	<b>Sum</b>	<b>149</b>	<b>153</b>	<b>152</b>

## Note 4: Personalforhold

### Antall ansatte

Morbank		Konsern
494	Gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret	533

### Lønn, pensjonsforpliktelser og annen godtgjørelse til administrerende direktør, styremedlemmer og øvrige tillitsvalgte (morbank)

Det er i regnskapet kostnadsført følgende beløp:

(Beløp i hele kr)	Administrerende direktør	Styret	Representantskapet	Kontrollkomiteen
Lønn	1.515.948	606.000	171.600	257.500
Andre godtgjørelser	25.016			
Årets pensjonsopptjening	420.373			

### Lån og garantier til ansatte og tillitsvalgte

Morbank				Konsern	
Utlån	Garantier		Utlån	Garantier	
2,3	0,0	Representantskapets formann	2,3	0,0	
22,5	0,2	Øvrige medlemmer i representantskapet*)	22,5	0,2	
0,0	0,0	Styrets formann	0,0	0,0	
1,1	0,0	Øvrige medlemmer i styret*)	1,1	0,0	
0,4	0,0	Kontrollkomiteen	0,4	0,0	
0,9	0,0	Administrerende direktør	0,9	0,0	
281,7	0,0	Ansatte*)	281,9	0,0	
<b>308,9</b>	<b>0,2</b>	<b>Sum</b>	<b>309,1</b>	<b>0,2</b>	

\*) Utlån og garantier til ansattes representanter i styret og representantskapet er medtatt under ansatte.

### Periodens rentesubsidiering av lån til ansatte

Morbank		Konsern
3,7	Periodens kostnad til rentesubsidiering av lån til ansatte	4,1

## Forpliktelser ved opphør eller endring av arbeidsforhold for ledere (morbank)

Det er inngått særskilt førtidspensjoneringsavtale med administrerende direktør som innebærer at han, etter eget ønske, kan fratruke sin stilling tidligst ved utgangen av det år han fylte 59 år og senest ved utgangen av det år han fyller 63 år. Avtalen innebærer opprettholdelse av inntekt fra banken tilsvarende 65% av lønn ved fratreden ved fylte 59 år - stigende til 80% ved fylte 63 år. Avtalen gjelder fram til normal pensjonsalder - 67 år. Nåverdien av denne forpliktelsen inngår i de balanseførte pensjonsforpliktelsene. Årets kostnad knyttet til forpliktelsen er utgiftsført under posten Pensjoner.

Banken har videre nedtrappings- og førtidspensjoneringsordning for de medlemmer av bankens ledergruppe og avdelingsbanksjefer som hadde passert 50 år pr 01.01.2001. Denne gir anledning til hel eller delvis pensjonering fra og med det år de fyller 62 år. Årets kostnad knyttet til forpliktelsen er utgiftsført under posten Pensjoner.

## Pensjonsforhold og pensjonsforpliktelser

Som en del av kompensasjonen for sin arbeidsinnsats opptjener de ansatte rett til framtidige pensjoner. Disse rettighetene opptjenes fortløpende, og for banken påløper derfor kostnadene tilknyttet disse forpliktelsene gradvis fram mot pensjoneringstidspunktet for den enkelte ansatte. Denne noten viser årets kostnader og forpliktelsene pr balansedagen tilknyttet disse framtidige pensjonsforpliktelsene.

### Forutsetninger

Ved verdifastsettelsen av pensjonsmidlene og ved beregning av påløpte forpliktelser benyttes estimerte verdier. Følgende forutsetninger er lagt til grunn:

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
6,0%	7,0%	7,0%	Diskonteringsats	6,0%	7,0%	7,0%
6,0%	7,0%	7,0%	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	6,0%	7,0%	7,0%
3,3%	3,3%	3,3%	Lønnsregulering	3,3%	3,3%	3,3%
2,5%	2,5%	2,5%	G-regulering	2,5%	2,5%	2,5%
2,5%	2,5%	2,5%	Pensjonsregulering	2,5%	2,5%	2,5%
2,0%	2,0%	2,0%	Frivillig avgang	2,0%	2,0%	2,0%
50,0%	50,0%	25,0%	Uttakstilbøyelighet AFP	25,0%-	25,0%-	25,0%
				50,0%	50,0%	
100,0%	i.a.	i.a.	Uttakstilbøyelighet AFP m/inngått avtale	100,0%	i.a.	i.a.

Ordningen omfatter følgende antall personer:

	Morbank	Konsern
Ansatte	516	555
Pensjonister	139	139

## Årets pensjonskostnad framkommer slik

Morbank				Konsern		
Pensjoner finansiert ved fondsopplegg	Pensjoner finansiert direkte over driften	Sum		Pensjoner finansiert ved fondsopplegg	Pensjoner finansiert direkte over driften	Sum
10	4	14	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	11	4	15
17	5	22	Rentekostnad av påløpte forpliktelser	17	5	22
15	0	15	Forventet avkastning av pensjonsmidlene	15	0	15
2	24	26	Fordelt virkning av endringer i estimater, og forskjell mellom faktisk og forventet avkastning	2	24	26
0	4	4	Arbeidsgiveravgift	0	4	4
<b>14</b>	<b>37</b>	<b>51</b>	<b>Pensjonskostnader</b>	<b>15</b>	<b>37</b>	<b>52</b>

## Avstemming av pensjonskostnader mot resultatregnskapet

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
51	35	16	Pensjonskostnader iflg noteoppsettet	52	36	18
-4	4		Pensjonsavsetninger under Virkemiddelpakka (se note 18)	-4	4	
4	2	3	Avvik mellom faktiske utbetalinger og forutsatte utbetalinger i pensjonsberegningene for pensjoner dekket over drift	4	2	2
<b>51</b>	<b>41</b>	<b>19</b>	<b>Pensjonskostnader ifølge resultatregnskapet</b>	<b>52</b>	<b>42</b>	<b>20</b>

## Pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler finansiert ved fondsopplegg

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
299	238	234	Estimerte påløpte forpliktelser	305	242	241
264	256	256	Estimert verdi av pensjonsmidlene	272	264	270
53	13	15	Ikke resultatført virkning av estimatendringer, og forskjell mellom faktisk og forventet avkastning	54	13	15
0	0	0	Arbeidsgiveravgift	0	0	0
<b>18</b>	<b>31</b>	<b>37</b>	<b>Netto pensjonsmidler</b>	<b>21</b>	<b>35</b>	<b>44</b>

## Pensjonsforpliktelse vedr. pensjoner finansiert direkte over driften

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
89	60	31	Estimerte påløpte forpliktelser	90	60	32
(3)	(5)	(1)	Ikke resultatført virkning av estimatendringer, og forskjell mellom faktisk og forventet avkastning	(3)	(5)	(1)
12	7	4	Arbeidsgiveravgift	12	8	4
<b>98</b>	<b>62</b>	<b>34</b>	<b>Balanseførte pensjonsforpliktelser</b>	<b>99</b>	<b>63</b>	<b>35</b>

## Faktisk avkastning på og sammensetning av pensjonsmidlene:

Pensjonsmidlene består av bankinnskudd, samt stats- og statsgaranterte sertifikater og obligasjoner. Faktisk avkastning på pensjonsmidlene var 5,3% i 2001, 6,4% i 2002 og 5,4% i 2003.

## Note 5: Revisors godtgjørelse

Godtgjørelse til ekstern revisor er i regnskapsåret påløpt med følgende beløp (tall i hele kr)

	Morbank	Konsern
Revisjon	565.000	760.500
Rådgivning	0	10.000
Sum ekskl mva	565.000	770.500
Merverdiavgift	135.600	184.920
<b>Totalt</b>	<b>700.600</b>	<b>955.420</b>

## Note 6: Store enkeltransaksjoner

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
	29	15	Salgsgevinst Actor Fordringsforvaltning AS		29	
			Salgsgevinst Avanse Forvaltning AS			15
0	29	15	Sum beløp ført som Nedskrivninger og gevinst/tap på verdipapirer som holdes på lang sikt	0	29	15

## Note 7: Skatter

Bankens totale skattekostnader består av:

- betalbar skatt av årets skattemessige overskudd
- endring i utsatt skatt som følge av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig overskudd. Disse midlertidige forskjellene er opphav til framtidig skatt eller skattefordel
- formuesskatt

### Grunnlag for beregning av utsatt skatt

Morbank				Konsern		
31.12.03	31.12.02	31.12.01	Skatteøkende midlertidige forskjeller	31.12.03	31.12.02	31.12.01
0	0	0	Skattemessige meravskrivninger	0	0	0
0	0	20	Urealiserte kursgevinster og RISK-reguleringer på handelsportefølje av aksjer	0	0	20
18	31	37	Pensjonsmidler	21	35	44
0	1	1	Differansesaldo	0	1	1
2	2	1	Gevinstkonto	3	3	1
20	34	59	Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	24	39	66
<b>Skattereduserende midlertidige forskjeller</b>						
37	40	29	Skattemessige mindreamskrivninger	69	78	54
0	7	0	Urealiserte kurstap og RISK-reguleringer på handelsportefølje av aksjer	0	7	0
7	3	0	Nedskrivning på omløpsaksjer for øvrig	7	3	0
0	7	8	Nedskrivning omløpsobligasjoner	0	7	8
2	2	5	Nedskrivning anleggsaksjer	2	2	5
1	1	1	Endret inngangsverdi anleggsaksjer	1	1	1
98	62	34	Pensjonsforpliktelser	99	63	35
8	30	0	Avsetninger for kostnader og forpliktelser	8	30	0
7	6	4	Øvrige forskjeller	10	9	6
160	158	81	Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	196	200	109
<b>-140</b>	<b>-124</b>	<b>-22</b>	<b>Netto midlertidige forskjeller</b>	<b>-172</b>	<b>-161</b>	<b>-43</b>
<b>6</b>	<b>9</b>	<b>17</b>	Utsatt skatt (28%)	<b>7</b>	<b>11</b>	<b>18</b>
<b>45</b>	<b>44</b>	<b>23</b>	Utsatt skattefordel (28%)	<b>55</b>	<b>56</b>	<b>30</b>
<b>-39</b>	<b>-35</b>	<b>-6</b>	<b>Bokført netto utsatt skatt</b>	<b>-48</b>	<b>-45</b>	<b>-12</b>
<b>-4</b>	<b>-29</b>	<b>-6</b>	<b>Årets endring i netto utsatt skatt</b>	<b>-3</b>	<b>-33</b>	<b>-13</b>
			Herav pga oppkjøp og salg	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>-4</b>	<b>-29</b>	<b>-6</b>	<b>Årets resultatmessige endring i netto utsatt skatt</b>	<b>-3</b>	<b>-33</b>	<b>-13</b>

### Midlertidige forskjeller i henhold til egenkapitalmetoden som det ikke er bokført utsatt skatt på

I henhold til regnskapsstandarden for resultatskatt skal det tas hensyn til såkalt utsatt RISK-regulering, det vil si de framtidige effektene på forskjellen mellom skattemessig og regnskapsmessig verdi, ved beregning av utsatt skatt på eierandeler i tilknyttede selskaper og datterselskaper. De permanente forskjellene har ingen vesentlig effekt på utsatt skatt i de aktuelle tilfellene. I praksis betyr det at man kan se bort fra midlertidige forskjeller på felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper og datterselskaper. Det må imidlertid tas hensyn til utsatt skatt tilknyttet midlertidige forskjeller som følge av merverdiavskrivninger. Dessuten tas det hensyn til utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller i deltagerlignede datterselskaper.

Morbank				Konsern		
31.12.03	31.12.02	31.12.01	Skatteøkende midlertidige forskjeller	31.12.03	31.12.02	31.12.01
12	16	23	Midlertidige forskjeller vedr datterselskaper	0	0	0
6	6	0	Midlertidige forskjeller vedr tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	6	6	0
<b>18</b>	<b>22</b>	<b>23</b>	<b>Sum midlertidige forskjeller i henhold til egenkapitalmetoden som det ikke er bokført utsatt skatt på</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>0</b>



## Avstemming av skattekostnaden

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
83	80	87	28% skatt av ordinært resultat	85	81	89
			+/- Permanente forskjeller:			
1	1	1	Ikke fradragsberettigede kostnader	1	1	2
0	0	-2	Ikke skattebare inntekter	0	0	-2
84	81	86	28% skatt av resultat etter permanente forskjeller	86	82	89
-2	-2	-4	Aksjeutbytte	-2	-2	-4
-6	-4	-6	Resultatandeler datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	-2	-1	0
0	0	0	Resultatandel deltagerlignet datterselskap	0	0	0
3	28	9	Endring i midlertidige forskjeller med effekt på årets betalbare skatt	2	33	15
79	103	85	Betalbar skatt av ordinært resultat	84	112	100
-4	-29	-6	Endring i utsatt skatt av ordinært resultat	-3	-33	-13
75	74	79	Resultatskatt av ordinært resultat	81	79	87
-1	0	-3	For lite/mye avsatt skatt forrige år	-1	-1	-3
74	74	76	Sum resultatskatt	80	78	84
9	8	6	Formuesskatt	9	8	6
<b>83</b>	<b>82</b>	<b>82</b>	<b>Sum skattekostnad</b>	<b>89</b>	<b>86</b>	<b>90</b>

## Note 8: Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap som følge av at låntagere, utstedere av verdipapirer banken har investert i, og lignende ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Banken styrer kredittrisikoen gjennom rammer og fullmakter, rutiner for kredittvurdering og risikoklassifisering, oppfølging og rapportering. Nedenfor beskrives kredittrisikoen tilknyttet bankens utlån til kunder. Kredittrisikoen i verdipapirporteføljen er illustrert i note 13.

## Tap på utlån og garantier

### Årets tapskostnader på utlån

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
35	23	7	Periodens endring i spesifiserte tapsavsetninger	34	25	7
10	20	15	+ Periodens endring i uspesifiserte tapsavsetninger	11	21	16
27	5	16	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er avsatt spesifisert tapsavsetning for	31	7	18
12	14	12	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er avsatt spesifisert tapsavsetning for	15	15	13
6	9	12	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	7	10	12
<b>78</b>	<b>53</b>	<b>38</b>	<b>= Periodens tapskostnader på utlån</b>	<b>84</b>	<b>58</b>	<b>42</b>

### Årets tapskostnader på garantier

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
-1	2	0	Periodens endring i spesifiserte tapsavsetninger	-1	2	0
0	0	0	+ Periodens endring i uspesifiserte tapsavsetninger	0	0	0
0	0	0	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er avsatt spesifisert tapsavsetning for	0	0	0
0	0	0	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er avsatt spesifisert tapsavsetning for	0	0	0
0	0	0	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	0	0
<b>-1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>= Periodens tapskostnader på garantier</b>	<b>-1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>

## Årets kredittap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
0	0	0	Periodens endring i spesifiserte tapsavsetninger	0	0	0
0	0	0	+ Periodens endring i uspesifisert tapsavsetninger	0	0	0
0	0	0	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er avsatt spesifisert tapsavsetning for	0	0	0
0	5	7	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er avsatt spesifisert tapsavsetning for	0	5	7
0	1	0	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	1	0
<b>0</b>	<b>4</b>	<b>7</b>	<b>= Periodens tapskostnader på verdipapirer</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>7</b>

## Årets samlede tapskostnader

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
34	25	7	Periodens endring i spesifiserte tapsavsetninger	33	27	7
10	20	15	+ Periodens endring i uspesifiserte tapsavsetninger	11	21	16
27	5	16	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er avsatt spesifisert tapsavsetning for	31	7	18
12	19	19	+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er avsatt spesifisert tapsavsetning for	15	20	20
6	10	12	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	7	11	12
<b>77</b>	<b>59</b>	<b>45</b>	<b>= Periodens samlede tapskostnader</b>	<b>83</b>	<b>64</b>	<b>49</b>

## Spesifiserte tapsavsetninger på utlån

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
130	107	100	Spesifisert tapsavsetning 01.01.	134	110	103
27	5	16	- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt spesifisert tapsavsetning	31	7	18
16	11	11	+ Økte spesifiserte tapsavsetninger i perioden	17	11	12
62	36	24	+ Nye spesifiserte tapsavsetninger i perioden	65	40	26
16	19	12	- Tilbakeførte spesifiserte tapsavsetninger i perioden	16	19	13
<b>165</b>	<b>130</b>	<b>107</b>	<b>= Spesifiserte tapsavsetninger 31.12.</b>	<b>169</b>	<b>135</b>	<b>110</b>

## Spesifiserte tapsavsetninger på garantier

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
2	0	0	Spesifisert tapsavsetning 01.01.	2	0	0
0	0	0	- Periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt spesifisert tapsavsetning	0	0	0
0	0	0	+ Økte spesifiserte tapsavsetninger i perioden	0	0	0
0	2	0	+ Nye spesifiserte tapsavsetninger i perioden	0	2	0
1	0	0	- Tilbakeførte spesifiserte tapsavsetninger i perioden	1	0	0
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>= Spesifiserte tapsavsetninger 31.12.</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>

## Uspesifiserte tapsavsetninger

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
220	200	185	Uspesifisert tapsavsetning 01.01.	227	207	191
10	20	15	+/- Periodens uspesifiserte tapsavsetning	11	20	16
<b>230</b>	<b>220</b>	<b>200</b>	<b>Uspesifisert tapsavsetning 31.12.</b>	<b>238</b>	<b>227</b>	<b>207</b>

Det er ikke foretatt avsetninger til uspesifiserte tap på garantier verken i 2001, 2002 eller 2003.

## Misligholdte og tapsavsatte engasjementer

Morbank					Konsern					
2003	2002	2001	2000	1999		2003	2002	2001	2000	1999
281	239	200	167	110	Brutto misligholdte engasjement (over 90 dager)	294	255	216	176	116
50	46	39	24	21	Spesifiserte tapsavsetninger på disse	54	51	43	27	23
<b>231</b>	<b>193</b>	<b>161</b>	<b>143</b>	<b>89</b>	<b>Netto misligholdte engasjement (over 90 dager)</b>	<b>240</b>	<b>204</b>	<b>173</b>	<b>149</b>	<b>93</b>

Morbank					Konsern					
2003	2002	2001	2000	1999		2003	2002	2001	2000	1999
485	210	197	257	176	Brutto andre engasjement med tapsavsetninger	485	210	197	257	178
115	84	68	76	57	Spesifiserte tapsavsetninger på disse	115	84	67	76	58
<b>370</b>	<b>126</b>	<b>129</b>	<b>181</b>	<b>119</b>	<b>Netto andre engasjement med spesifisert tapsavsetning</b>	<b>370</b>	<b>126</b>	<b>130</b>	<b>181</b>	<b>120</b>

## Endring i ikke inntektsførte renter på utlån

	Morbank	Konsern
Påløpte, ikke inntektsførte renter på balanseførte utlån pr 01.01.	31	31
- Periodens inntektsføring av tidligere perioders renter på utlån	7	7
- Påløpte, ikke inntektsførte renter på lån som har gått ut av balansen	1	1
+ Periodens påløpte, ikke inntektsførte renter på utlån som er identifisert som tapsutsatt	11	11
<b>= Påløpte, ikke inntektsførte renter på balanseførte utlån pr 31.12.</b>	<b>34</b>	<b>34</b>



## Utlån og garantier fordelt på sektorer og næringer

### Fordeling av utlån og garantier på de viktigste sektorer og næringer

Morbank	Brutto utlån			Garantier			Ubenyttet bevilgning (**)			Brutto misligholdte lån *)			Brutto andre tapsavsatte lån *)			Spesifiserte tapsavsetninger			Uspesifiserte tapsavsetninger		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Sum privatmarked	13.063	10.970	9.800	9	9	8	270	250	228	141	113	91	22	26	27	20	24	22	66	56	50
Jord- og skogbruk	1.513	1.463	1.399	20	9	10	220	226	225	11	17	7	44	40	37	10	12	11			
Industri og bergverk	568	534	501	83	69	81	147	180	128	13	9	4	46	32	31	36	18	13			
Bygg- og anlegg, vann-/kraftforsyning	682	621	528	328	328	313	179	273	262	22	17	12	223	9	17	26	6	5			
Varehandel, hotell- og restaurandrift	1.016	904	800	104	85	90	209	222	253	25	24	64	68	59	43	40	44	35			
Eiendomsdrift, foretattmessig tjening	3.126	3.239	3.012	83	99	78	335	223	173	50	46	20	66	30	24	27	16	12			
Øvrige næringer	667	613	645	49	45	59	181	95	64	19	13	2	16	14	18	6	12	9			
Sum bedriftsmarked	7.572	7.374	6.885	667	635	631	1.271	1.219	1.105	140	126	109	463	184	170	145	108	85	164	164	150
<b>Sum utlån/garantier til kunder</b>	<b>20.635</b>	<b>18.344</b>	<b>16.685</b>	<b>676</b>	<b>644</b>	<b>639</b>	<b>1.541</b>	<b>1.469</b>	<b>1.333</b>	<b>281</b>	<b>239</b>	<b>200</b>	<b>485</b>	<b>210</b>	<b>197</b>	<b>165</b>	<b>132</b>	<b>107</b>	<b>230</b>	<b>220</b>	<b>200</b>
Kreditinstitusjoner	689	812	596	0	0	0	49	48	104	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Sparebankenes Sikringsfond				23	13	5															
<b>Sum utlån/garantier</b>	<b>21.324</b>	<b>19.156</b>	<b>17.281</b>	<b>699</b>	<b>657</b>	<b>644</b>	<b>1.590</b>	<b>1.517</b>	<b>1.437</b>	<b>281</b>	<b>239</b>	<b>200</b>	<b>485</b>	<b>210</b>	<b>197</b>	<b>165</b>	<b>132</b>	<b>107</b>	<b>230</b>	<b>220</b>	<b>200</b>

Konsern	Brutto utlån			Garantier			Ubenyttet bevilgning (**)			Brutto misligholdte lån *)			Brutto andre tapsavsatte lån *)			Spesifiserte tapsavsetninger			Uspesifiserte tapsavsetninger		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001
Sum privatmarked	13.199	11.091	9.908	9	9	8	270	250	228	145	117	96	22	26	27	21	25	23	68	57	51
Jord- og skogbruk	1.603	1.566	1.481	20	9	10	220	226	225	12	19	12	44	40	37	10	13	12			
Industri og bergverk	598	554	526	83	69	81	147	180	128	13	9	4	46	32	31	36	18	13			
Bygg- og anlegg, vann-/kraftforsyning	771	699	597	328	328	313	179	273	262	23	21	15	223	9	17	26	7	5			
Varehandel, hotell- og restaurandrift	1.090	967	852	104	85	90	209	222	253	26	24	65	68	59	43	40	44	35			
Eiendomsdrift, foretattmessig tjening	3.119	3.310	3.004	83	99	50	333	221	171	50	47	19	66	30	24	27	16	12			
Øvrige næringer	954	793	889	49	45	59	181	95	64	25	18	5	16	14	18	9	14	10			
Sum bedriftsmarked	8.135	7.889	7.349	667	635	603	1.269	1.217	1.105	149	138	120	463	184	170	148	112	87	170	170	156
<b>Sum utlån/garantier til kunder</b>	<b>21.334</b>	<b>18.980</b>	<b>17.257</b>	<b>676</b>	<b>644</b>	<b>611</b>	<b>1.539</b>	<b>1.467</b>	<b>1.331</b>	<b>294</b>	<b>255</b>	<b>216</b>	<b>485</b>	<b>210</b>	<b>197</b>	<b>169</b>	<b>137</b>	<b>110</b>	<b>238</b>	<b>227</b>	<b>207</b>
Kreditinstitusjoner	88	260	109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Sparebankenes Sikringsfond				23	13	5															
<b>Sum utlån/garantier</b>	<b>21.422</b>	<b>19.240</b>	<b>17.366</b>	<b>699</b>	<b>657</b>	<b>616</b>	<b>1.539</b>	<b>1.467</b>	<b>1.331</b>	<b>294</b>	<b>255</b>	<b>216</b>	<b>485</b>	<b>210</b>	<b>197</b>	<b>169</b>	<b>137</b>	<b>110</b>	<b>238</b>	<b>227</b>	<b>207</b>

\*) Hele kundens utlånsaldo og garantier medtas dersom ett eller flere av kundens lån er misligholdt eller tapsført

\*\*) Omfatter også ubenyttede garantirammer



## Utlån og garantier fordelt etter debtors bosted/forretningsadresse

Morbank						Konsern						
Utlån			Garantier				Utlån			Garantier		
2003	2002	2001	2003	2002	2001		2003	2002	2001	2003	2002	2001
17.411	15.763	14.508	444	411	394	Hedmark fylke	17.789	16.122	14.843	444	411	366
3.178	2.535	2.137	232	245	249	Norge for øvrig	3.499	2.812	2.374	232	245	249
46	46	40	0	1	1	Andre land	46	46	40	0	1	1
<b>20.635</b>	<b>18.344</b>	<b>16.685</b>	<b>676</b>	<b>657</b>	<b>644</b>	<b>Sum utlån/garantier</b>	<b>21.334</b>	<b>18.980</b>	<b>17.257</b>	<b>676</b>	<b>657</b>	<b>616</b>

Morbank			Konsern			
Privat-marked	Utlån Bedrifts-marked	Sum		Privat-marked	Utlån Bedrifts-marked	Sum
10.553	6.858	17.411	Hedmark fylke	10.626	7.164	17.790
2.464	714	3.178	Norge for øvrig	2.527	971	3.498
46	0	46	Andre land	46	0	46
<b>13.063</b>	<b>7.572</b>	<b>20.635</b>	<b>Sum utlån / garantier pr 31.12.2003</b>	<b>13.199</b>	<b>8.135</b>	<b>21.334</b>

## Utlån fordelt etter utlånsstørrelse (morbank)

	Privat-marked	Bedrifts-marked	Sum
Samlet utlån pr kunde over 100 mill kroner	0	389	389
Samlet utlån pr kunde 50 – 100 mill kroner	0	420	420
Samlet utlån pr kunde 10 – 50 mill kroner	35	2.055	2.090
Samlet utlån pr kunder 1 – 10 mill kroner	4.555	3.482	8.037
Samlet utlån pr kunde under 1 mill kroner	8.473	1.226	9.699
<b>Sum brutto utlån til kunder pr 31.12.2003</b>	<b>13.063</b>	<b>7.572</b>	<b>20.635</b>

## Store engasjement

Såkalte store engasjement er i henhold til Kredittilsynets forskrifter engasjement som utgjør mer enn 10% av bankens netto ansvarlige kapital. Størrelsen på engasjementet beregnes etter de samme regler som i kapitaldekningsberegningen. Enkeltkunder som vurderes under ett i kredittmessig sammenheng skal grupperes ved beregning i forhold til 10%-grensen. Ingen engasjement skal overstige 25% av netto ansvarlig kapital, og summen av såkalte store engasjement skal ikke overstige 800% av netto ansvarlig kapital.

Morbank			Konsern			
Sum engasjement før vekting	I % av netto ansvarlig kapital	Antall engasjement		Sum engasjement før vekting	I % av netto ansvarlig kapital	Antall engasjement
720	27,6%	1	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0,0%	0
699	26,8%	2	Utlån til og fordringer på kunder	699	26,8%	2
1.419	54,4%	3	Sum store engasjement	699	26,8%	2
720	27,6%		Største enkeltengasjement	426	16,3%	

## Utlån og garantier fordelt på risikoklasser

### Risikoklassifisering og prising

I henhold til bankens rutiner skal alle vesentlige engasjementer risikoklassifiseres. Innenfor privatmarkedet er klassifiseringen primært basert på en statistisk modell når det gjelder betjeningsevne. Innenfor bedriftsmarkedet er det tilsvarende i hovedsak regnskapsmessige nøkkeltall (betjeningsevne) som er grunnlaget for klassifiseringen. Til sammen gir dette både i privat- og bedriftsmarkedet 11 ulike risikokategorier, som er gruppert i 4 ulike hovedgrupper: lav, middels, høy og mislighold.

Risikoklassifiseringen tar kun hensyn til betjeningsevne, dvs sannsynlighet for mislighold. Sikkerhetsdekningen er ikke en del av vurderingene og tabellen nedenfor reflekterer derfor ikke bankens tapseksposering.

Bankens prissystem for lån og kreditter tar utgangspunkt i en pris for kunder i laveste risikogruppe. For engasjement i de øvrige risikogruppene benyttes samme basispris, men med et tillegg som øker med stigende risiko.

Datterselskapet Hedmark Finans AS benytter et noe annerledes klassifiseringsopplegg. Det er bl.a. basert på bransjemessige vurderinger.

### Fordeling på risikogrupeer

Morbank				Konsern				
Brutto utlån	Garantier*)	Ubenyttet bevilgning **)	Spesifiserte tapsavsetninger		Brutto utlån	Garantier*)	Ubenyttet bevilgning **)	Spesifiserte tapsavsetninger
12.410	308	536	0	Lav risiko	12.739	308	534	0
6.617	284	827	0	Middels risiko	6.776	284	827	1
852	37	104	0	Høy risiko	1.063	37	104	3
756	47	74	165	Mislighold***)	756	47	74	165
<b>20.635</b>	<b>676</b>	<b>1.541</b>	<b>165</b>	<b>Sum</b>	<b>21.334</b>	<b>676</b>	<b>1.539</b>	<b>169</b>

\*) i tillegg kommer garantier på 23 mill kroner overfor Sparebankenes Sikringsfond

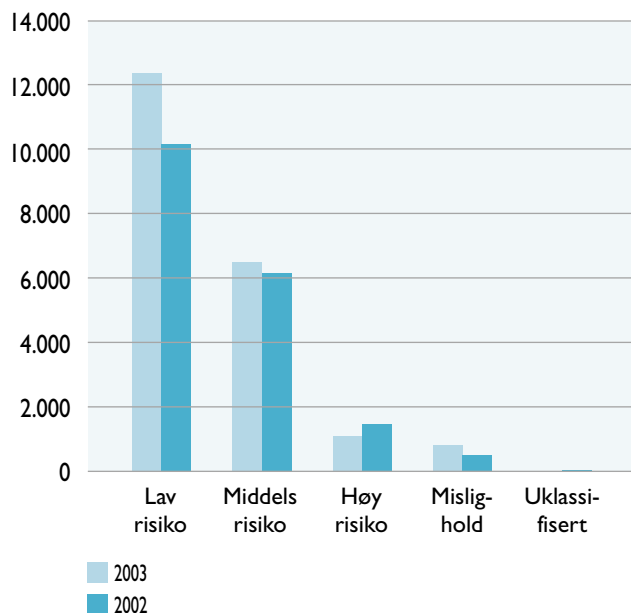
\*\*) omfatter også ubenyttede garantirammer

\*\*\*) risikoklassen mislighold har en annen definisjon enn misligholdsdefinisjonen i regnskapsmessig sammenheng. Bl.a. defineres i morbanken her samtlige tapsførte engasjement som misligholdte.

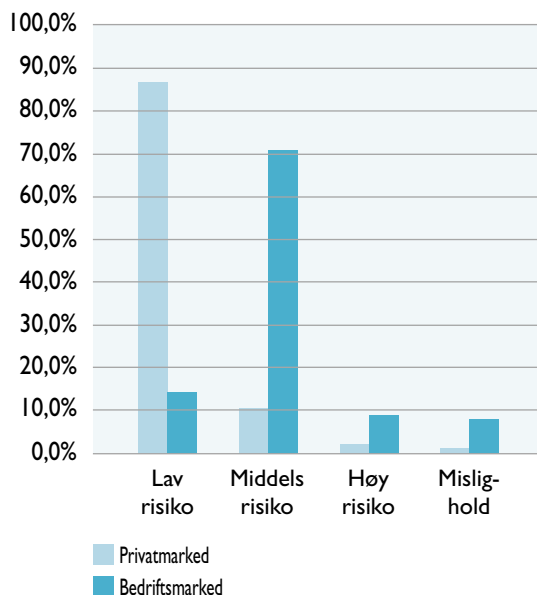
Sammenlignet med fordelingen pr 31.12.2002 er andelen lavrisiko-engasjement målt ved brutto utlån økt med ca 4%-poeng gjennom året. Andelen klassifisert som misligholdt har økt med i underkant av 1%-poeng fra i fjor. Andelen av brutto utlån til gruppen høy risiko er redusert med 2,8%-poeng gjennom året.

For bedriftsmarked er andelen av kunder med høy risiko redusert med 6,7%-poeng. Reduksjonen finnes igjen i en økning av misligholdte engasjement med 2,8%-poeng, samt en økning av så vel lav som middels risiko. I privatmarkedet er utlån til kunder med lav risiko økt med ca 1%-poeng gjennom året og utlån til kunder med høy risiko er økt med 0,5%-poeng. Øvrige grupper er redusert.

Brutto utlån (morbank) fordelt på risikoklasser



Brutto utlån (morbank) 31.12.03  
- relativ fordeling på risikoklasser



### Forventede tap

Et av bankens strategiske måltall er at tap på utlån som gjennomsnitt over en 10-årsperiode ikke skal overstige 0,5% av brutto utlån. I 2003 var bankens tap på utlån 0,37% av brutto utlån pr 31.12.2003. Målt som andel av brutto utlån forventes tapene neste år å bli på nivå med 2003. Som følge av positive økonomiske utsikter, lavere rentenivå og interne organisasjonsmessige tiltak for å styrke kredittrisikostyringen forventes tapsnivået de nærmeste årene, målt som tap i % av brutto utlån, ikke å stige fra dagens nivå. Tapene forventes i det alt vesentlige å komme innenfor bedriftsmarkedet i gruppene høy og til dels middels risiko. Bankens risikopåslag for disse gruppene forventes å dekke tapene som forventes å påløpe.

### Ansvarlig lånekapital i andre foretak

	2003	2002	2001
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0
Utlån til og fordringer på kunder	25	25	25
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	25	0	6
<b>Sum ansvarlig lånekapital</b>	<b>50</b>	<b>25</b>	<b>31</b>

## Note 9: Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine betalingsforpliktelser ved forfall. Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom måltall for kundeinnskudd i forhold til brutto utlån til kunder, andel langsiktig kapitalmarkedsfinansiering og krav til egenkapital, samt krav til lengden på den tidsperioden hvor banken skal være uavhengig av ny finansiering fra markedet. I praksis skjer likviditetsstyringen gjennom likviditetsprognoser, valg av løpetid på bankens innlån, inngåelse av avtaler om trekkrettigheter og deponering av verdipapirer mot låneadgang i Norges Bank. Tabellen nedenfor viser likviditetsrisikoen målt ved restløpetid til forfall på de ulike balansepostene. Den er satt opp iht årsoppgjørskravets krav og gir ikke uten videre et fullstendig bilde av konsernets likviditetsrisiko. Bl.a. må det tas hensyn til:

- at hoveddelen av kundeinnskuddene er plassert i det korteste løpetidsintervallet, til tross for at innskuddsmassen samlet sett er en av bankens mest stabile finansieringskilder
- at også hovedtyngden av sertifikater og obligasjoner kan omgjøres til likvider langt raskere enn hva forfallstidspunktene på papirene tilsier; alternativt belånes i Norges Bank
- at reell gjenstående løpetid på nedbetalingslån er kortere enn de formelle avdragsplanene pga ekstraordinære innbetalinger, med mer
- lånemuligheter i Norges Bank og inngåtte avtaler om trekkrettigheter i andre banker. Pr 31.12.2003 hadde Sparebanken Hedmark følgende lånemuligheter i Norges Bank og avtalte trekkrettigheter:

Type	Låneadgang/Ramme	Herav trukket beløp	Forfall på trekkramme
Låneadgang i Norges Bank Trekkrettigheter	NOK 1.008 mill EUR 50 mill	NOK 0 mill EUR 10 mill	01.12.2004

### Konsern

### Restløpetid til forfall

	Valuta	Inntil 1 mnd	1-3 mndr	3 mndr - 1 år	1 år - 5 år	Over 5 år	Uten restløpetid	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	NOK Val	328						328
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	NOK Val	12 26	43	7				12 76
Utlån til og fordringer på kunder *)	NOK Val	319 4	1 533 8	1 556 25	5 357 204	11 468 453		20 233 694
Sertifikater, obligasjoner og andre rtebær. vp. **)	NOK Val	114		10	1 121	170		1 415
Øvrige eiendeler med restløpetid	NOK Val	176 9	42	107 2	23	23		371 11
Eiendeler uten restløpetid	NOK Val						328	328
<b>Sum eiendeler</b>	<b>NOK Val</b>	<b>949 39</b>	<b>1 575 51</b>	<b>1 673 34</b>	<b>6 501 204</b>	<b>11 661 453</b>	<b>328</b>	<b>22 687 781</b>
Gjeld til kredittinstitusjoner	NOK Val	16	100 2	100 84				216 86
Innskudd fra og gjeld til kunder	NOK Val	14 871 55			125			14 996 55
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	NOK Val	100	379	1 378	2 397	603		4 857
Øvrig gjeld med restløpetid	NOK Val	107 1	135	170	57	106	1	576 1
Egenkapital	NOK						2 681	2 681
<b>Sum gjeld og egenkapital</b>	<b>NOK Val</b>	<b>15 094 56</b>	<b>614 2</b>	<b>1 648 84</b>	<b>2 579</b>	<b>709</b>	<b>2 682</b>	<b>23 326 142</b>
Netto likviditetseksponering på balanseposter	NOK Val	-14 145 -17	961 49	25 -50	3 922 204	10 952 453	-2 354	-639 639
Innbet/utbet ikke balanseførte finansielle derivater	NOK Val	361 -361	341 -341	-55 55				647 -647
<b>Nettosum alle poster</b>	<b>NOK Val</b>	<b>-13 784 -378</b>	<b>1 302 -292</b>	<b>-30 5</b>	<b>3 922 204</b>	<b>10 952 453</b>	<b>-2 354</b>	<b>8 -8</b>

\*) Kasse-/drifts- og brukskreditter er klassifisert i intervallet 1 - 3 måneder. Byggelån er klassifisert i intervallet 3 måneder - 1 år.

\*\*) Verdipapirer i handelsporteføljen er klassifisert i intervallet inntil 1 måned, uavhengig av evt faktisk løpetid på obligasjons- og sertifikatlån i handelsporteføljen. Dette fordi verdipapirer i handelsporteføljen på kort sikt kan omgjøres til likvider.



## Note 10: Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. Den totale renterisikoen kan splittes i fire elementer:

- basisrisiko
- rentekurverisiko
- spreadrisiko
- administrativ renterisiko

Bankens styre har vedtatt rammen for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater som FRA-kontrakter og rentebytteavtaler.

Basisrisiko er den verdiendring på bankens eiendeler og gjeld som finner sted når hele rentekurven parallellforskyver seg. Denne risikoen er vist i tabellen nedenfor ved at renterisiko på fastrenteposisjoner er beregnet som effekten på instrumentenes virkelige verdi av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 %-poeng. Det er ikke tatt hensyn til administrativ renterisiko, dvs effekten av at det i praksis vil gå noe tid fra en renteendring inntreffer i markedet og til banken har fått justert vilkårene på innskudd og utlån med flytende rente. Finansavtaleloven krever som hovedregel minimum 6 ukers varslingsfrist ved renteøkning på utlån til kunder og 2 uker ved rentereduksjon på innskudd.

### Basisrisiko – konsern

	Bokf./Nom. verdi	Rente- risiko
Obligasjoner	114	3
Derivater	400	0
Sum handelsportefølje		3
Obligasjoner, obligasjonsfond	1.304	23
Fastrenteutlån	957	25
Fastrenteinnskudd	-4	0
Sertifikatlån	-1.783	-8
Obligasjonslån	-3.166	-76
Egenbeholdning obligasjonslån	96	0
Annen fastrentefinansiering	-284	-1
Derivater netto	3.023	13
Sum øvrige finansielle instrumenter		-24
<b>Total renterisiko på fastrenteposisjoner</b>		<b>-21</b>

Negativt fortegn indikerer at banken tjener på en renteoppgang.

Netto renterisiko har utviklet seg slik gjennom året:

31.12.2002: -21  
31.03.2003: -33  
30.06.2003: -39  
30.09.2003: -27  
31.12.2003: -21

Selv om beregningene ovenfor viser at banken vil tjene på en renteoppgang, er det ikke likegyldig hvordan renteoppgangen skjer. Bankens posisjoner pr 31.12.2003 tilsier at banken vil tjene på en nedgang i de korte rentene (0 – 3 måneder) og på en økning i de lange rentene. Tabellen under viser denne rentekurve-risikoen (risikoen for at rentekurven forskyver seg ulikt innenfor de ulike tidsbånd ved en renteendring) ved å måle bankens netto renteeksponering innenfor de ulike tidsintervallene.

**Konsern**
**Gjenstående tid til renteregulering**

	Inntil 1 mnd	1-3 mndr	3 mndr - 1 år	1 år - 5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	189					139	328
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	38	43	7				88
Utlån til og fordringer på kunder	275	19 645	125	844	38		20 927
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebær. vp.	266	505	33	491	120		1 415
Øvrige rentebærende eiendeler				1	21		22
Ikke rentebærende eiendeler						688	688
<b>Sum eiendeler</b>	<b>768</b>	<b>20 193</b>	<b>165</b>	<b>1 336</b>	<b>179</b>	<b>827</b>	<b>23 468</b>
Gjeld til kredittinstitusjoner	16	102	184				302
Innskudd fra og gjeld til kunder	15 047		4				15 051
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	520	1 079	926	1 729	603		4 857
Øvrig rentebærende Gjeld					99		99
Ikke rentebærende gjeld						478	478
Egenkapital						2 681	2 681
<b>Sum gjeld og egenkapital</b>	<b>15 583</b>	<b>1 181</b>	<b>1 114</b>	<b>1 729</b>	<b>702</b>	<b>3 159</b>	<b>23 468</b>
Netto renteeksponering på balansen	-14 815	19 012	-949	-393	-523	-2 332	0
Ikke balanseførte finansielle derivater som påvirker renteekspon.	-148	-894	-150	506	235	301	-150
<b>Netto renteeksponering</b>	<b>-14 963</b>	<b>18 118</b>	<b>-1 099</b>	<b>113</b>	<b>-288</b>	<b>- 2 031</b>	<b>-150</b>
Netto renteeksponering i % av forvaltningskapital	-63,8%	77,2%	-4,7%	0,5%	-1,2%	-8,7%	-0,6%

Spreadrisikoen er risikoen for at markedets prising av de enkelte utstedere ikke endrer seg tilsvarende som de underliggende referanserentene, for eksempel statsrentene eller swaprentene. Denne type risiko er vanskeligere å illustrere og er derfor ikke kvantifisert i noten.

## Note 11: Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at banken pådrar seg et tap som følge av endringer i valutakursene.

Banken har både gjennom året og ved årets slutt en begrenset valutarisiko. Det er fastsatt retningslinjer for eksponering i utenlandsk valuta. Det er bl.a. definert totalposisjoner i utenlandsk valuta samlet og for enkeltvalutaer. Alle vesentlige valutaposisjoner blir sikret til enhver tid. Pr 31.12.2003 var nettoposisjonene i de viktigste valutaslagene omregnet til NOK, basert på virkelig verdi av de underliggende aktiva, som følger:

### Bankens posisjon i utenlandsk valuta ut fra bokførte/nominelle verdier er

Konsern	USD	EUR	SEK	JPY	CHF	Øvrige	Totalt
Kontanter og fordringer på sentralbanker	0	0	0	0	0	0	0
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1	15	3	29	21	8	77
Utlån til og fordringer på kunder	19	68	12	61	515	19	694
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende instrumenter	0	0	0	0	0	0	0
Aksjer	0	0	2	0	0	0	2
Øvrige eiendeler	0	1	0	1	4	1	7
<b>Sum eiendeler</b>	<b>20</b>	<b>84</b>	<b>17</b>	<b>91</b>	<b>540</b>	<b>28</b>	<b>780</b>
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	83	0	0	3	0	86
Innskudd fra og gjeld til kunder	15	24	15	0	0	1	55
Øvrig gjeld	0	1	0	0	1	0	2
<b>Sum gjeldsposter</b>	<b>15</b>	<b>108</b>	<b>15</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>1</b>	<b>143</b>
Valutaterminforretninger	-8	18	-3	-90	-543	-21	-647
<b>Sum nettoposisjon</b>	<b>-3</b>	<b>-6</b>	<b>-1</b>	<b>1</b>	<b>-7</b>	<b>6</b>	<b>-10</b>

Valutarisikoen beregnet som sum nettoposisjon er redusert gjennom året, fra 18 mill kroner pr 31.12.2002 til -10 mill kroner pr 31.12.2003.

## Note 12: Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler er eiendeler konsernet har ervervet som ledd i inndrivelse av misligholdte utlån.

Morbank			Konsern	
Antall	Bokført verdi		Antall	Bokført verdi
1	0,1	Tomter	1	0,1
2	0,3	Forretningseiendommer	2	0,3
1	0,4	Landbrukseiendommer	1	0,4
1	1,2	Fritidseiendommer	1	1,2
4	0,1	Motorvogner; og lignende	15	3,1
<b>9</b>	<b>2,1</b>	<b>Sum</b>	<b>20</b>	<b>5,1</b>

## Note 13: Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

	2003			2002			2001		
	Anskaffelseskost	Balansført verdi	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Balansført verdi	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Balansført verdi	Virkelig verdi
Handelsportefølje, børsnoterte i NOK	114	114	114	0	0	0	38	38	38
Sum handelsportefølje	114	114	114	0	0	0	38	38	38
Øvrige omløpsmidler, børsnoterte i NOK	1.110	1.134	1.139	1.002	1.003	1.003	923	918	918
Øvrige omløpsmidler, ikke børsnoterte i NOK	166	167	168	158	158	158	204	204	204
Øvrige omløpsmidler, børsnoterte i Euro	0	0	0	17	21	21	27	24	24
Sum øvrige omløpsmidler	1.276	1.301	1.307	1.177	1.182	1.182	1.154	1.146	1.146
<b>Sum pr 31.12.</b>	<b>1.390</b>	<b>1.415</b>	<b>1.421</b>	<b>1.177</b>	<b>1.182</b>	<b>1.182</b>	<b>1.192</b>	<b>1.184</b>	<b>1.184</b>

Positiv differanse mellom balansført verdi og anskaffelseskost forklares med mindreverdier i sikringsforretninger bokført på regnskapslinjen for Finansielle derivater.

Ingen av bankens obligasjoner er beregnet på varig eie.

Ved beregningen av effektiv rente er følgende avkastningselementer medtatt: rentekuponger, realiserte kursgevinster/-tap, endring i urealiserte kursgevinster/-tap, provisjoner for fulltegningsgarantier og kredittap. Avkastningen er regnet i % av porteføljens gjennomsnittlige virkelige verdi gjennom året. Effekten av inngåtte sikringsforretninger og andre derivatforretninger knyttet opp mot porteføljene er hensyntatt. Gjennomsnittlig effektiv rente på beholdningen av sertifikater og obligasjoner i 2003 har vært 5,9%.

## Balanseført verdi fordelt på debitor kategorier

	2003	2002	2001
Stats- og statsgaranterte obligasjoner	48	0	97
Kommunale obligasjoner	50	0	0
Sum utstedt av det offentlige	98	0	97
Statsgaranterte obligasjoner	0	0	150
Statsforetak	39	0	26
Kommunalt garanterte obligasjoner	10	3	3
Kredittforetak	320	291	395
Banker	445	433	165
Andre obligasjoner	478	451	340
Ansvarlig lånekapital	25	0	5
Sum utstedt av andre	1.317	1.178	1.084
Egne obligasjoner	0	4	3
<b>Sum sertifikater og obligasjoner</b>	<b>1.415</b>	<b>1.182</b>	<b>1.184</b>

## Balanseført verdi pr 31.12.2003 fordelt på ratingklasser

	AAA	AA+/ AA/ AA-	A+/A/ A-	BBB+/ BBB/ BBB-	Ikke ratet	Sum
Stater	15					15
Statsgaranterte	33					33
Statsforetak				39		39
Kommuner		50				50
Kommunalt garanterte obligasjoner	2				8	10
Kredittforetak	40	35	60		185	320
Banker	16		135		294	445
Andre obligasjoner			242	15	221	478
Ansvarlig lånekapital	25					25
<b>Sum sertifikater og obligasjoner</b>	<b>131</b>	<b>85</b>	<b>437</b>	<b>54</b>	<b>708</b>	<b>1.415</b>

## Pålydende verdi på egne obligasjoner bokført under Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning

	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
Pålydende verdi på egne obligasjoner	0	5	3

## Note 14: Aksjer og andeler i andre selskaper

### Aksjebeholdningen fordeler seg slik

	Antall aksjer	Eierandel	Anskaffelses- kost	Virkelig verdi	Balanseført verdi
Aker Kværner	9 240	0,02%	1,0	1,1	1,0
BN Bank	19 000	0,19%	4,3	4,4	4,3
DnB NOR	148 104	0,01%	6,0	6,6	6,0
EDB Business Partner	21 120	0,02%	0,5	0,9	0,5
Ekornes	57 460	0,17%	5,6	7,0	5,6
Frontline	6 600	0,01%	0,7	1,1	0,7
Komplett	17 000	0,29%	2,1	2,5	2,1
Norsk Hydro	44 640	0,02%	15,9	18,3	15,9
Norske Skog	24 420	0,02%	2,6	3,1	2,6
Odfjell A-aksjer	13 000	0,08%	1,9	1,9	1,9
Orkla	66 620	0,03%	9,3	9,9	9,3
Prosafe	37 600	0,11%	5,0	5,0	5,0
RCL	12 540	0,01%	2,3	2,9	2,3
Schibsted	27 600	0,04%	3,1	3,2	3,1
Smedvig A-aksjer	55 000	0,10%	2,5	2,8	2,5
Solstad Offshore	65 000	0,18%	2,7	3,0	2,7
Sparebanken Møre	9 500	0,17%	1,9	2,3	1,9
Statoil	136 380	0,01%	8,5	10,2	8,5
Storebrand	65 340	0,02%	2,0	2,8	2,0
Tandberg	48 840	0,04%	2,1	2,4	2,1
Telenor	122 760	0,01%	4,2	5,3	4,2
TGS Nopec	34 540	0,14%	2,9	3,1	2,9
Tomra Systems	60 060	0,03%	2,0	2,4	2,0
Visma	36 000	0,12%	2,2	2,4	2,2
Wilhelmsen A-aksjer	35 920	0,19%	4,7	7,9	4,7
Andre børsnoterte			3,9	5,4	3,9
<b>Sum børsnoterte aksjer</b>			<b>99,9</b>	<b>117,9</b>	<b>99,9</b>



	Antall aksjer	Eierandel	Anskaffelses- kost	Virkelig verdi	Balanseført verdi
Cermaq	5 000	0,06%	2,0		1,0
Icon	12 500	5,71%	1,3		1,1
Marin Vekst	25 000	2,31%	2,5		2,5
Norgesinvestor	22 981	1,67%	2,5		2,5
Norgesinvestor II	90 000	2,72%	9,0		9,0
Norgesinvestor Long Short	100 000	13,79%	10,0		9,0
Norgesinvestor Pro	50 000	5,00%	5,0		5,0
Norgesinvestor Value	105 000	5,79%	10,1		10,1
Norgesinvestor Vekst	53 400	5,26%	5,3		3,9
The Taylor Trust	2 500 000	4,50%	2,6		0,0
V&I Partners	4 688	2,84%	0,8		0,8
EssNet AB	37 500	0,92%	2,2		2,2
<b>Sum ikke børsnoterte aksjer</b>			<b>53,3</b>		<b>47,1</b>
Svensk Exportkredit AB aksjeindeksobligasjon uten kapitalgaranti			2,0		1,3
TRP Global High Yield			3,4	3,2	3,4
<b>Sum andre verdipapirer</b>			<b>5,4</b>		<b>4,7</b>
<b>Sum omløpsaksjer morbank</b>			<b>158,6</b>		<b>151,7</b>
BBS/BAX	123 172	1,87%	2,4		2,4
Biolnn	770	13,90%	0,8		0,6
Eksporthfinans	2 012	1,33%	36,2		36,2
Norsk Kontantservice	715	1,40%	0,8		0,8
Scanpole A-aksjer	11 000	22,0%	1,1		1,1
Scanpole B-aksjer	22 047	15,50%	3,1		3,1
Sikon Øst	54 588	10,91%	10,8		10,8
Sucra	3 131 369	11,50%	15,0		15,0
Så Korn Invest	11 250	15,00%	4,5		3,9
Teller	240	3,00%	0,1		0,1
Torgata 22	8 000	50,00%	8,0		8,0
Øvrige			3,0		1,2
<b>Sum aksjer beregnet på varig eie morbank</b>			<b>85,8</b>		<b>83,2</b>
<b>Sum aksjer og lignende morbank</b>			<b>244,4</b>		<b>234,9</b>
<b>Aksjer beregnet på varig eie eiet av datterselskaper:</b>					
Diverse			0,0		0,0
<b>Sum konsern</b>			<b>244,4</b>		<b>234,9</b>

Virkelig verdi er kun oppgitt dersom aksjene er børsnoterte. Virkelige verdier basert på observerbare markedspriser er ikke tilgjengelige i de resterende tilfellene.

### Spesifikasjon av endring i balanseført verdi gjennom året for aksjer beregnet på varig eie

	Morbank	Konsern
Inngående balanse	76,4	76,4
+ Tilgang	6,9	6,9
- Avgang	0,0	0,0
+/- Reklassifiseringer	0,0	0,0
- Nedskrivninger	0,8	0,8
+ Reversering av tidligere års nedskrivninger	0,7	0,7
<b>= Utgående balanse</b>	<b>83,2</b>	<b>83,2</b>

## Note 15: Varige driftsmidler

Immaterielle eiendeler, maskiner, inventar og transportmidler samt bankbygg og andre eiendommer har hatt følgende bevegelser i 2003

<b>Konsern</b>										
<b>Morbank</b>					<b>Konsern</b>					
Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Maskiner, inventar og transportmidler	Bygninger og andre faste eiendommer	Fast eiendom undeer oppføring		Goodwill	Andre immaterielle eiendeler	Maskiner inventar og transportmidler	Bygninger og andre faste eiendommer	Fast eiendom undeer oppføring
9	17	148	215	0	Anskaffelseskost pr 01.01.01 (inkl tidligere oppskrevet)	13	17	154	245	0
0	0	13	3	6	Årets ordinære tilgang	0	0	14	3	6
0	0	3	0	0	Årets ordinære avgang til anskaffelseskost	0	0	3	0	0
7	16	110	111	0	Akkumulerte av-/nedskrivninger	11	16	115	129	0
<b>2</b>	<b>1</b>	<b>48</b>	<b>107</b>	<b>6</b>	<b>Bokført pr 31.12.03</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>50</b>	<b>119</b>	<b>6</b>
2	1	17	8	0	Årets ordinære avskrivninger	2	1	17	9	0
5 år lineær	4 år lineær	3 - 10 år lineær	10 - 33 år lineær	Ingen avskrivning	Avskrivningstid (økonomisk levetid)	5 år Lineær	4 år lineær	3 - 10 år lineær	5 - 40 år Lineær	Ingen avskrivning

Det foreligger ingen balanseførte leieavtaler.

Det foreligger heller ingen tilgang eller avgang av egentilvirkede varige driftsmidler.

## Spesifikasjon av fast eiendom

Beliggenhet	Eiendoms- type	Areal i eget bruk	Utleid areal	Tomme arealer og bygg under oppføring	Bokført verdi areal i eget bruk	Bokført verdi utleid areal	Bokført verdi tomme arealer og bygg under oppføring	Sum bokført verdi
Hedmark	Bankbygg	25.820	3.801	62	81	13	0	94
Hedmark	Forretn.bygg	0	2.062	430	0	10	0	10
Hedmark	Ubebygde tomter	0	0	0	0	0	2	2
Hedmark	Bygg under oppføring	0	0	0	0	0	6	6
Hedmark, Vestfold	Hytter	0	0	0	1	0	0	1
<b>Sum morbank</b>		<b>25.820</b>	<b>5.863</b>	<b>492</b>	<b>82</b>	<b>23</b>	<b>8</b>	<b>113</b>
Hedmark	Forretn.bygg	1.531	681	451	6	2	2	10
Øvrige	Bankbygg	690	0	0	2	0	0	2
Eliminert		1.157	-1.157	0	5	-5	0	0
<b>Sum konsern</b>		<b>29.198</b>	<b>5.387</b>	<b>943</b>	<b>95</b>	<b>20</b>	<b>10</b>	<b>125</b>

## Spesifikasjon av goodwill

Goodwill består av forskjellen mellom kostpris for kjøpt virksomhet, herunder aksjer i datterselskaper, og bokført verdi av materielle eiendels- og gjeldsposter etter henføring av identifiserbare mer-/mindreverdier tilknyttet disse postene. Goodwill avskrives lineært over 5 år.

### Spesifikasjon av goodwill pr virksomhetskjøp

	Opprinnelig goodwill	Akkumulerte avskrivninger	Resterende goodwill pr 31.12.2003
Gjensidige Banks virksomhet i Hedmark	9	7	2
<b>Sum morbank</b>	<b>9</b>	<b>7</b>	<b>2</b>
Hedmark Eiendom AS	4	4	0
<b>Sum konsern</b>	<b>13</b>	<b>11</b>	<b>2</b>

## Leieavtaler

Følgende leieavtaler av vesentlig betydning for driften foreligger

Morbank	Varighet	Årlig leie	Konsern	Varighet	Årlig leie
Datakommunikasjon	1 år	4,5	Datakommunikasjon	1 år	4,5
Div lokaler	0,5 – 12 år	5,6	Div lokaler	0,5 – 12 år	3,2
			Betalingsterminaler	0,25 år	6,2

Årlige leiekostnader til lokaler er lavere på konsernnivå enn for morbanken da en vesentlig del av leiekostnadene er konserninterne.

## Note 16: Gjeld

Morbank							Konsern						
NOK	EUR	SEK	USD	Andre	Sum	Eff. rente		NOK	EUR	SEK	USD	Andre	Sum
16	0	0	0	0	16	1,22%	Uten avtalt løpetid	15	0	0	0	0	15
202	83	0	0	3	288	5,47%	Med avtalt løpetid	201	83	0	0	3	287
<b>218</b>	<b>83</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>304</b>	<b>4,84%</b>	<b>Gjeld til kredittinstitusjoner</b>	<b>216</b>	<b>83</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>302</b>
14.513	24	15	14	2	14.568	3,74%	Uten avtalt løpetid	14.478	24	15	14	2	14.533
519	0	0	0	0	519	4,60%	Med avtalt løpetid <sup>*)</sup>	518	0	0	0	0	518
<b>15.032</b>	<b>24</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>2</b>	<b>15.087</b>	<b>3,76%</b>	<b>Innskudd fra og gjeld til kunder</b>	<b>14.996</b>	<b>24</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>2</b>	<b>15.051</b>
1.783	0	0	0	0	1.783	5,25%	Sertifikatgjeld	1.783	0	0	0	0	1.783
0	0	0	0	0	0	(3,74%)	Egne sertifikater	0	0	0	0	0	0
3.170	0	0	0	0	3.170	5,29%	Obligasjonsgjeld	3.170	0	0	0	0	3.170
-96	0	0	0	0	-96	(3,95%)	Egne obligasjoner	-96	0	0	0	0	-96
<b>4.857</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4.857</b>	<b>5,36%</b>	<b>Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer</b>	<b>4.857</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4.857</b>
<b>20.107</b>	<b>107</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>5</b>	<b>20.248</b>	<b>4,15%</b>	<b>Sum</b>	<b>20.069</b>	<b>107</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>5</b>	<b>20.210</b>

\*) Herav er 125 millioner kroner bankinnskudd med aksjeavkastning (BMA), dvs at innskuddet ikke forrentes på ordinær måte. I stedet mottar innskyterne en eventuell positiv verdutvikling på de aktuelle indeksene.

### Beregning av effektiv rente

Gjeld til kredittinstitusjoner:

Ved beregning av effektiv rente er det tatt hensyn til både kapitaliserte og påløpte, ikke forfalte renter, samt kursdifferanser ved salgs- og gjenkjøpsavtaler.

Innskudd fra og gjeld til kunder:

Ved beregning av effektiv rente er det tatt hensyn til både kapitaliserte og påløpte, ikke forfalte renter, samt effektene av inngåtte sikringsforretninger tilknyttet BMA.

Gjeld stiftet ved utstedelse verdipapirer:

Ved beregning av effektiv rente er det tatt hensyn til både kapitaliserte og påløpte, ikke forfalte renter, samt periodisert over-/underkurs, periodisert garanti- og tegningsprovisjon, samt effektene av inngåtte sikringsforretninger.

### Kundeinnskudd fordelt etter debtors bosted/forretningsadresse

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
13.642	12.651	11.804	Hedmark fylke	13.606	12.625	11.768
1.288	1.098	1.122	Norge for øvrig	1.288	1.098	1.122
157	146	137	Andre land	157	146	137
<b>15.087</b>	<b>13.895</b>	<b>13.063</b>	<b>Sum innskudd</b>	<b>15.051</b>	<b>13.869</b>	<b>13.027</b>

### Kundeinnskudd fordelt etter innskuddsstørrelse (morbank)

	Privat-marked	Bedrifts-marked	Sum
Samlet innskudd pr kunde over 100 mill kroner	0	617	617
Samlet innskudd pr kunde 50 – 100 mill kroner	52	172	224
Samlet innskudd pr kunde 10 – 50 mill kroner	55	1.199	1.254
Samlet innskudd pr kunder 2 – 10 mill kroner	680	1.230	1.910
Samlet innskudd pr kunde under 2 mill kroner	8.856	2.226	11.082
<b>Sum kundeinnskudd pr 31.12.03</b>	<b>9.643</b>	<b>5.444</b>	<b>15.087</b>

## Spesifikasjon av obligasjonslån

ISIN-nummer	Ticker	Pålydende	Herav i eget eie	Kupong	Avdragsstruktur	Siste forfall
NO 001008529.3	SBHE04	170	96	3m NIBOR + 0,15%	Avdragsfritt	05.02.2004
NO 001005455.4	SBHE02	500	0	7,25%	Avdragsfritt	30.05.2005
NO 001020182.5	SBHE13	420	0	3m NIBOR + 0,07%	Avdragsfritt	14.10.2005
NO 001007392.7	SBHE00	80	0	0,00%*)	Avdragsfritt	20.12.2005
NO 001000264.5	SBHE64	500	0	5,70%	Avdragsfritt	15.02.2006
NO 001009794.2	SBHE11	45	0	0,00%*)	Avdragsfritt	25.07.2006
NO001012505.7	SBHE12	51	0	0,00%*)	Avdragsfritt	01.03.2007
NO 001018430.2	SBHE08	300	0	5,70%	Avdragsfritt	22.06.2007
NO 001017760.3	SBHE06	250	0	5,70%	Avdragsfritt	14.02.2008
NO 001017761.1	SBHE07	250	0	3m NIBOR + 0,18%	Avdragsfritt	14.02.2008
NO 001018393.2	SBHE09	300	0	5,80%	Avdragsfritt	16.09.2009
NO 001008644.0	SBHE03	300	0	6,97%	Avdragsfritt	28.02.2011
<b>Sum</b>		<b>3.166</b>	<b>96</b>			

\*) Aksjeindeksobligasjonslån

I tillegg er det foretatt følgende nyemisjoner før 31.12.2003, men med innbetaling i 2004:

ISIN-nummer	Ticker	Pålydende	Herav i eget eie	Kupong	Innbetaling	Forfall
NO 001021111.3	SBHE14	50	0	5,20%	14.01.2004	14.01.2014
<b>Sum</b>		<b>50</b>	<b>0</b>			

Lånet er ytterligere utvidet etter 01.01.2004 til samlet utestående pålydende 250 millioner kroner.

## Note 17: Spesifikasjon av andre eiendeler og annen gjeld

### Andre eiendeler

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
26	9	11	Forventet utbytte og konsernbidrag	5	5	0
1	0	2	Forventet inngang fra konkursbehandling av tidligere låneengasjement	1	0	2
0	0	0	Udiskonterte leasingskontrakter	7	6	15
2	14	5	Andre eiendeler	23	34	24
<b>29</b>	<b>23</b>	<b>18</b>	<b>Sum andre eiendeler</b>	<b>36</b>	<b>45</b>	<b>41</b>

### Annen gjeld

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
89	110	91	Påløpt skatt	94	119	105
10	9	11	Skattetrekk	11	10	12
55	48	45	Gjeld knyttet til betalingsformidlingen	55	48	45
12	9	15	Øvrig gjeld	14	9	20
<b>166</b>	<b>176</b>	<b>162</b>	<b>Sum annen gjeld</b>	<b>174</b>	<b>186</b>	<b>182</b>

## Note 18: Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser

### Beskrivelse av grunnlaget for avsetningene

Som et ledd i arbeidet med å videreutvikle banken vedtok styret i 2002 en virkemiddelpakke som har til hensikt både å øke effektiviteten og å heve kompetansen i organisasjonen. Det ble i regnskapet for 2002 foretatt avsetninger for de elementer i virkemiddelpakka som gjelder førtidspensjoner, sluttvederlag, nedtrapping, lønnsgaranti ved overgang til ny arbeidsgiver og permisjoner. Da det pr 31.12.2002 fortsatt var usikkert hvor mange ansatte som ville søke om å få ta del i de ulike tiltakene ble avsetningenes størrelse beregnet utfra forutsetninger om dette, samt forutsetninger om fremtidig lønnsvekst. I løpet av 2003 er det inngått avtaler med de aktuelle ansatte og avsetningenes størrelse er justert i forhold til dette over årets resultatregnskap. Kostnadene er neddiskontert til nåverdi. I tillegg inkluderer det balanseførte beløpet mindre avsetninger til dekning av andre forpliktelser.

### Spesifikasjon av avsetningene

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
30	0	0	Avsetning pr 01.01.	30	0	0
0	30	0	Avsetninger foretatt i regnskapsåret	0	30	0
-2	0	0	Utbetalinger i regnskapsåret som er avregnet mot avsetningen	-2	0	0
-7	0	0	Avsetninger som er overført til pensjonsavsetninger	-7	0	0
-16	0	0	Reversering av avsetninger i regnskapsåret	-16	0	0
3	0	0	Økning i avsetningen som skyldes renteeffekten ved neddiskontering	3	0	0
<b>8</b>	<b>30</b>	<b>0</b>	<b>Avsetning pr 31.12.</b>	<b>8</b>	<b>30</b>	<b>0</b>

Kostnadsføringen fordeler seg på følgende regnskapslinjer (tallene er like for morbank og konsern):

	2003	2002	2001
Andre rentekostnader	3	0	0
Lønn	-17	21	0
Pensjoner	-4	4	0
Sosiale kostnader	-2	3	0
Administrasjonskostnader	-2	2	0
<b>Sum årets resultatføringer</b>	<b>-22</b>	<b>30</b>	<b>0</b>

## Note 19: Egenkapital

### Spesifikasjon av egenkapitalbevegelsen

Morbank	Fond for vurderingsforskjeller	Sparebankens fond	Sum egenkapital
Egenkapital pr 31.12.2002	19	2.450	2.469
Resultat for regnskapsåret	-4	218	214
Gaver		-2	-2
<b>Egenkapital pr 31.12.2003</b>	<b>15</b>	<b>2.666</b>	<b>2.681</b>

Konsern	Fond for vurderingsforskjeller	Sparebankens fond	Øvrig konsernkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr 31.12.2002	6	2.450	13	2.469
Resultat for regnskapsåret		218	-4	214
Gaver		-2		-2
<b>Egenkapital pr 31.12.2003</b>	<b>6</b>	<b>2.666</b>	<b>9</b>	<b>2.681</b>



## Kapitaldekning

Kapitaldekningen viser bankens soliditet i forhold til risikovektet balanse. Vektingen av bankens eiendels- og utenom balanseposter er foretatt i henhold til regler fastsatt av Kredittilsynet. I hovedtrekk er reglene for vekting som følger:

- fordringer på stat: 0% av bokført verdi
- fordringer på statsforetak: 10% av bokført verdi
- fordringer på fylker, kommuner og finansinstitusjoner: 20% av bokført verdi
- fordringer sikret med pant i bolig innenfor 80% av verdi: 50% av bokført verdi
- øvrige eiendeler: 100% av bokført verdi
- i tillegg er det spesielle regler for vekting av poster i handelsporteføljen, valutaposisjoner og poster utenom balansen

Morbank				Konsolidert		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
			<b>Beregningsgrunnlag:</b>			
16.102	14.742	13.458	Eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	16.625	15.210	13.875
522	471	386	Poster utenom balansen som ikke inngår i handelsporteføljen	521	471	358
584	510	468	Poster som inngår i handelsporteføljen	584	510	468
0	0	0	Beregningsgrunnlag for valutarisiko	0	0	0
-2	-2	-2	Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner som kommer inn under forskriftens §7 pkt e og f	-2	-2	-2
-18	-22	-23	Bruk av egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet	-6	-6	0
-396	-352	-307	Tapsavsetninger	-408	-364	-316
<b>16.792</b>	<b>15.347</b>	<b>13.980</b>	<b>Totalt beregningsgrunnlag</b>	<b>17.314</b>	<b>15.819</b>	<b>14.383</b>
			<b>Kjernekapital:</b>			
2.681	2.469	2.269	Balanseført egenkapital	2.681	2.469	2.269
-15	-19	-23	Fond for vurderingsforskjeller	-6	-6	0
			Minoritetsinteresser	0	0	0
			Korreksjon for forskjell mellom regnskapsmessig konsern og konsern i kapitaldekningssammenheng	7	6	7
-42	-40	-15	Immaterielle eiendeler	-52	-51	-23
-11	-22	-27	Netto pensjonsmidler	-15	-26	-31
2.613	2.388	2.204	Kjernekapital	2.615	2.392	2.222
			<b>Fradrag for:</b>			
-2	-2	-2	Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-2	-2	-2
<b>2.611</b>	<b>2.386</b>	<b>2.202</b>	<b>Sum ansvarlig kapital</b>	<b>2.613</b>	<b>2.390</b>	<b>2.220</b>
<b>15,55%</b>	<b>15,55%</b>	<b>15,76%</b>	<b>Kapitaldekning i %</b>	<b>15,09%</b>	<b>15,11%</b>	<b>15,43%</b>

## Note 20: Garantiansvar fordelt på garantiformål

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
512	500	455	Betalingsgarantier	512	500	455
141	121	150	Kontraktsgarantier	141	121	150
1	1	1	Lånegarantier	1	1	1
22	22	33	Andre garantier	22	22	5
23	13	5	Sparebankenes Sikringsfond	23	13	5
<b>699</b>	<b>657</b>	<b>644</b>	<b>Sum garantiansvar</b>	<b>699</b>	<b>657</b>	<b>616</b>
4	4	14	- herav kontragarantert av andre finansinstitusjoner	4	4	14

## Note 21: Pantstillelser

Tallene er like for morbank og konsern.

### Følgende forpliktelses er sikret ved pant

	2003	2002	2001
Låneadgang/lån i Norges Bank	0	0	100

### Bokførte verdier av de pantsatte eiendeler som er stillet som sikkerhet for disse forpliktelsene

	2003	2002	2001
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	1.264	1.106	977
<b>Sum bokført verdi av pantsatte eiendeler</b>	<b>1.264</b>	<b>1.106</b>	<b>977</b>

## Note 22: Finansielle derivater

Tallene er like for morbank og konsern.

### Banken har i regnskapsåret handlet i følgende finansielle derivater

	Valuta	Nominelt beløp pr 31.12.2003	Virkelig verdi pr 31.12.2003	Gj.snittlig nominelt beløp for året
<b>Handelsportefølje:</b>				
Renterelaterte	NOK	400	0	212
<b>Annen virksomhet:</b>				
Sikringsforretninger	NOK	1.872	90	1.899
Øvrige	NOK	845	-26	1.119
Renterelaterte	NOK	2.716	64	3.018
Sikringsforretninger	NOK	306	4	225
Rente- og egenkapitalrelaterte	NOK	306	4	225
Valutarelatererte		2.020	-7	1.412

Nominelle beløp er definert som hovedstol på den underliggende kontrakt. Alle nominelle beløp er angitt i NOK.

### Formålet med bruk av finansielle derivater

Bankens formål med bruk av finansielle derivater kan deles i følgende tre grupper:

- å sikre risiko som ligger i balanse- og utenom-balanseposter
- kundeforretninger
- å tjene på rente- og kursbevegelser

Hovedmengden av bankens derivatforretninger er sikringsforretninger, samt kundeforretninger med tilsvarende motforretninger i sikringsøyemed. Virkelig verdi av sikringsforretningene motsvares i all hovedsak av en motsatt mer-/mindreverdi på den sikrede posisjonen.

## Beskrivelse av ulike finansielle derivater som banken har anvendt i regnskapsåret

### Renterelaterte derivater har omfattet:

- RENTEBYTTEAVTALER, som er avtaler om å betale flytende rente og motta fast rente, eller motsatt, på en avtalt hovedstol. På forfallstidspunktene utveksles kun de aktuelle rentebeløp.
- FRA, som er avtaler om en rentesats for en fremtidig periode på et bestemt beløp. Når renteperioden inntreffer, utveksles kun forskjellen mellom avtalt rente og markedsrente.
- RENTEOPSJONER, som er avtaler om å motta/utbetale differansen mellom markedsrenten og det i avtalen forutsatte tak eller gulv for rentenivået i den aktuelle perioden dersom markedsrenten ligger over det avtalte maksimumsnivå (taket) eller under minimumsnivået (gulvet).

Som sikringsforretninger består risikoen i at det ikke er perfekt negativ samvariasjon mellom verdiendring på sikringsavtalen og den sikrede post. Som tradingforretninger består risikoen i at den faktiske renteutvikling avviker fra den forventede.

### Rente- og egenkapitalrelaterte derivater har omfattet:

- RENTE- OG AKSJEINDEKSBYTTEAVTALER, som er avtaler om å bytte rentebetingelser mot avkastningen på en eller flere aksjeindekser.
- RENTE- OG AKSJEBYTTEAVTALER, som er avtaler om å bytte betingelser tilknyttet såkalte aksjesertifikater mot en ordinær rentebetingelse. Et aksjesertifikat er et sertifikat med en høy kupongrente, samt et vilkår om at tilbakebetalingen skal skje i en bestemt aksje i stedet for i form av sertifikatets pålydende dersom kursen på den aktuelle aksjen på et bestemt fremtidig tidspunkt er lavere enn på forhånd fastsatt kurs.

Som sikringsforretninger består risikoen i at det ikke er perfekt negativ samvariasjon mellom verdiendring på sikringsavtalen og den sikrede post. Som tradingforretninger består risikoen i at den faktiske kursutvikling avviker fra den forventede.

### Valutarelaterte derivater har omfattet:

- VALUTATERMINFORRETNINGER, som er avtaler om fremtidig levering av valuta til en på forhånd avtalt pris.
- VALUTABYTTEAVTALER, som er avtaler om bytte av valuta på kontraktstidspunktet og tilbakelevering på et fremtidig tidspunkt.

Valutarelaterte forretninger har kun vært sikringsforretninger eller kundeforretninger med motsvarende sikringsforretning. Som sikringsforretning består risikoen i at det ikke er perfekt negativ samvariasjon mellom verdiendring på sikringsavtalen og den sikrede post.

## Note 23: Andre forpliktelser

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
6	3	4	Tegnede verdipapirer med oppgjør fram i tid	6	3	4
<b>6</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>Sum andre forpliktelser</b>	<b>6</b>	<b>3</b>	<b>4</b>

## Note 24: Forvaltningstjenester (morbank)

Banken yter forvaltningstjenester i form av å forvalte lån på vegne av i hovedsak kommuner (kommunale etableringslån og næringslån) og legater. Totalt forvaltes pr 31.12.2003 samlede utlån med 83 millioner kroner.

# Kontantstrømanalyse

(Beløp i mill kr)

Morbank				Konsern		
2003	2002	2001		2003	2002	2001
8 436	6 582	5 887	Årets avdrag på nedbetalingslån mv til kunder	8 780	6 887	6 176
			Endring i forskuddsleie leasing	5	2	0
-10 723	-7 775	-7 448	Nydiskonterte nedbetalingslån mv i året til kunder	-11 136	-8 148	-7 792
-124	-335	64	Endring i saldo på valutalån	-124	-335	64
86	-148	-300	Endring i saldo på kreditter	86	-148	-300
1 347	1 527	1 424	Rente- og provisjonsinnbetalinger på utlån	1 403	1 547	1 477
6	9	12	Inngått på tidligere års konstaterte tap på utlån	6	10	12
0	-3	16	Endring i forventet inngang konkurser	0	-3	16
0	0	-2	Endring i overtatte eiendeler	1	1	-5
<b>-972</b>	<b>-143</b>	<b>-347</b>	<b>Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (A)</b>	<b>-979</b>	<b>-187</b>	<b>-352</b>
1 131	775	1 550	Endring i saldo på innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	1 122	784	1 557
61	57	-2	Endring i saldo på innskudd fra kunder med avtalt løpetid	61	57	-2
-541	-760	-724	Renteutbetalinger til kunder	-539	-757	-721
<b>651</b>	<b>72</b>	<b>824</b>	<b>Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (B)</b>	<b>644</b>	<b>84</b>	<b>834</b>
-229	4	-123	Endringer i verdipapirer som holdes på kort sikt	-229	4	-123
36	-30	-11	Kursgevinster/-tap på verdipapirer som holdes på kort sikt	36	-30	-11
71	88	86	Renteinnbetalinger på obligasjoner og sertifikater	71	88	86
5	4	7	Mottatt aksjeutbytte på aksjer som holdes på kort sikt	5	4	7
<b>-117</b>	<b>66</b>	<b>-41</b>	<b>Kontantstrøm fra verdipapirinvesteringer (C)</b>	<b>-117</b>	<b>66</b>	<b>-41</b>
-18	-100	-74	Endring i fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	31	-38	-3
51	56	50	Renteinnbetalinger fra innskudd i kredittinstitusjoner	26	56	18
<b>33</b>	<b>-44</b>	<b>-24</b>	<b>Kontantstrøm fra innskudd i kredittinstitusjoner (D)</b>	<b>57</b>	<b>18</b>	<b>15</b>
176	166	134	Andre inntekter	211	204	187
-444	-415	-396	Betalbare driftskostnader	-481	-453	-438
-108	-91	-108	Betaling av skatter	-117	-101	-118
-2	-2	-2	Gaver	-2	-2	-2
11	-9	2	Endring i andre eiendeler	9	0	-28
5	-20	1	Endring i periodiseringer	5	-15	20
11	-1	-17	Endring i annen gjeld	19	-19	-37
<b>-351</b>	<b>-372</b>	<b>-386</b>	<b>Resterende kontantstrøm fra løpende drift (E)</b>	<b>-356</b>	<b>-386</b>	<b>-416</b>
<b>-756</b>	<b>-421</b>	<b>26</b>	<b>KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (A+B+C+D+E=F)</b>	<b>-751</b>	<b>-405</b>	<b>40</b>
148	-286	421	Endring i innskudd fra kredittinstitusjoner	148	-286	421
3 704	3 246	2 545	Innbetalinger ved utstedelse av verdipapirer	3 704	3 246	2 545
-2 197	-2 270	-2 937	Utbetalt ved innfrielse av verdipapirgjeld	-2 197	-2 270	-2 937
-650	-145	0	Tilbakekjøp av egne verdipapirer	-650	-145	0
-220	-223	-224	Renteutbetalinger på finansiering	-220	-223	-224
<b>785</b>	<b>322</b>	<b>-195</b>	<b>Kontantstrøm fra finansiering (G)</b>	<b>785</b>	<b>322</b>	<b>-195</b>
-22	-17	-24	Investert i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-23	-18	-26
1	6	2	Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler til salgpris	1	7	3
-7	0	-22	Kjøp av langsiktige verdipapirer	-7	0	-19
0	37	15	Salg av langsiktige verdipapirer	0	1	15
11	15	29	Utbytte på anleggsaksjer	7	12	9
<b>-17</b>	<b>41</b>	<b>0</b>	<b>Kontantstrøm fra investeringer i varige driftsmidler (H)</b>	<b>-22</b>	<b>2</b>	<b>-18</b>
			Likviditetseffekt av kjøp og salg av datterselskaper (I)	0	20	-3
			Innbetalt ved salg av minoritetsandeler (J)	0	0	0
			Utbetalt utbytte til minoritetsaksjonærer (K)	0	0	0
<b>12</b>	<b>-58</b>	<b>-169</b>	<b>ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (F+G+H+I+J-K)</b>	<b>12</b>	<b>-61</b>	<b>-176</b>
346	404	573	Likviditetsbeholdning 01.01.	346	407	583
358	346	404	Likviditetsbeholdning 31.12.	358	346	407
			Likviditetsbeholdningen 31.12. består av:			
328	175	349	Kontanter og fordringer på sentralbanker	328	175	349
30	171	55	Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid	30	171	58
<b>358</b>	<b>346</b>	<b>404</b>	<b>Sum likviditetsbeholdning 31.12.</b>	<b>358</b>	<b>346</b>	<b>407</b>

# Beretning for 2003 fra kontrollkomiteen i Sparebanken Hedmark

Kontrollkomiteen har i henhold til lov om finansieringsvirksomhet, sparebankloven og egen instruks og arbeidsplan ført tilsyn med bankens virksomhet i 2003.

Hovedstyrets forhandlingsprotokoll med tilhørende dokumentasjon er løpende gjennomgått sammen med administrasjonens bevilgningsprotokoll og fullmaktsreglementet.

Komiteen har, som tidligere år, lagt vekt på vurdering av større engasjementer og deres sikkerhet i henhold til gjeldende lovgivning. Komiteen har løpende hatt innsyn i overtrekks- og restanselister for bankens kunder og for bankens medarbeidere. Komiteen har mottatt rapport fra bankens internrevisjon om utvalgte saksområder i bankens virksomhet i henhold til fastsatt arbeidsinstruks og plan for kontrollarbeidet. Internrevisor har løpende blitt innkalt til komiteens møter og har besvart komiteens spørsmål. Det er særlig vektlagt risikostyring og operasjonell revisjon samt etterlevelse av lover og forskrifter.

Eksternrevisor har deltatt i komiteens møter og redegjort for den finansielle revisjon.

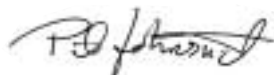
Administrerende direktør har møtt i komiteen og orientert om større forvaltnings spørsmål. Direktør bedriftsmarked har presentert saker av vesentlig betydning, samt utsatte og større enkelt-engasjementer. Komiteen har hatt særlig fokus på tapsutsatte engasjementer og enga-sjementer med høy kreditt-risiko. Andre medarbeidere er tillkalt og har forklart seg i den utstrekning komiteen har funnet behov.

Det er avholdt fellesmøte med bankens hovedstyre for utveksling av informasjon og orientering om vesentlige forhold for bankens drift og stilling.

Ved gjennomgåelse av forslaget til årsoppgjør for morbanken med styrets beretning og revisors beretning, samt tilsvarende dokumentasjon for bankens datterselskaper, i særlig grad Hedmark Finans AS, har komiteen særskilt vurdert årsoppgjøret i lys av Kredittilsynets regler for tapsføring og tapsavsetninger. Det er ikke avdekket forhold av vesentlig betydning for bankens soliditet og drift som har gitt grunnlag for orientering til bankens representantskap eller Kredittilsynet. Regnskapet er etter komiteens oppfatning presentert i samsvar med gjeldende regler og forskrifter og kan overfor representantskapet anbefales godkjent som bankens regnskap for år 2003.

**Hamar, den 12. mars 2004**


**I kontrollkomiteen for Sparebanken Hedmark**



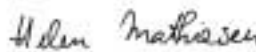
Pål Johnsrud



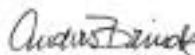
Erik Borg



Gro Svarstad



Helen Mathiesen



Anders Brinck



# Revisjonsberetning for 2003

ANDERSENS REVISJONSBYRÅ



Til representantskapet i  
Sparebanken Hedmark

Andersens Revisjonsbyrå AS  
Statsautoriserte revisorer

Postboks 570  
2304 Hamar

Revisornr. 047 504 255

Medlemmer av Den norske Revisorforening

## REVISJONSBERETNING FOR 2003

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Hedmark for regnskapsåret 2003 som viser et overskudd på 214 mill. kr for morbanken og et overskudd på 214 mill. kr for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av bankens styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

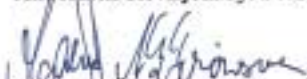
Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av bankens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for bankens og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Hamar, den 12. mars 2004

Andersens Revisjonsbyrå AS

  
Mathias A. G. Grønsveen  
Statsautorisert revisor



# Regnskapsanalyse morbank

## Resultatoversikt 1999 - 2003 i mill. kroner (morbank)

	2003	2002	2001	2000	1999
Renteinntekter	1 473	1 706	1 561	1 271	1 143
Rentekostnader	830	1 039	965	722	633
Netto renteinntekter	643	667	596	549	510
Netto andre driftsinntekter	160	101	124	150	189
Dekningsbidrag	803	768	720	699	699
Lønn, honorarer mv	224	255	189	169	173
Andre driftskostnader	177	170	160	154	150
Ordinære avskrivninger	28	31	32	31	29
Sum driftskostnader	429	456	381	354	352
Driftsresultat før tap	374	312	339	345	347
Tap på utlån mv	77	59	45	66	49
Tap/gevinst og nedskrivninger på anleggsaksjer	0	31	15	122	3
Driftsresultat etter tap	297	284	309	401	301

## Resultatoversikt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital (morbank)

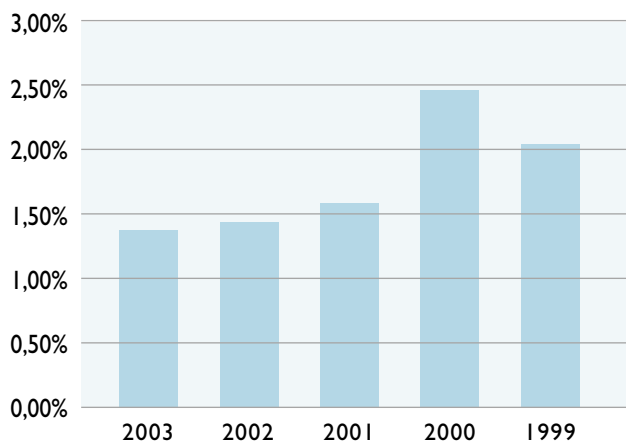
	2003	2002	2001	2000	1999
Renteinntekter	6,57	8,48	8,62	7,75	8,07
Rentekostnader	3,70	5,17	5,33	4,40	4,47
Netto renteinntekter	2,87	3,31	3,29	3,35	3,60
Netto andre driftsinntekter	0,71	0,50	0,68	0,91	1,33
Dekningsbidrag	3,58	3,81	3,97	4,26	4,93
Lønn, honorarer mv	1,00	1,27	1,04	1,03	1,22
Andre driftskostnader	0,79	0,84	0,88	0,94	1,06
Ordinære avskrivninger	0,12	0,15	0,18	0,19	0,20
Sum driftskostnader	1,91	2,26	2,10	2,16	2,48
Driftsresultat før tap	1,67	1,55	1,87	2,10	2,45
Tap på utlån mv	0,34	0,29	0,25	0,40	0,34
Tap/gevinst og nedskrivninger på anleggsaksjer	0,00	0,15	0,08	0,74	0,02
Driftsresultat etter tap	1,33	1,41	1,70	2,44	2,13
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (mill kroner)	22 361	20 117	18 106	16 403	14 160

## Balanseutvikling 1999 - 2003 i mill kroner (morbank)

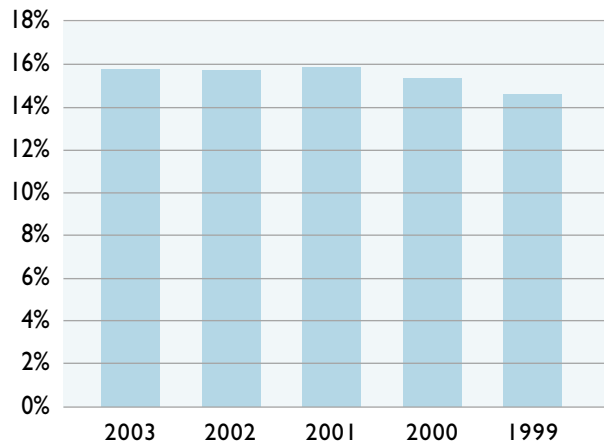
	2003	2002	2001	2000	1999
Likvider og utlån til kredittinstitusjoner	1 017	987	945	1 040	758
Kortsiktige verdipapirer	1 567	1 337	1 344	1 192	1 215
Brutto utlån	20 635	18 344	16 685	14 915	13 087
Tapsavsetninger	-395	-350	-307	-285	-233
Øvrige eiendeler	270	321	248	273	258
Anleggsmidler					
- finansplasseringer	183	181	182	186	233
- bygninger, maskiner mv	161	164	182	190	187
Sum eiendeler	23 438	20 984	19 279	17 511	15 505
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner	304	155	441	20	34
Innskudd fra kunder	15 087	13 895	13 063	11 515	10 394
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	4 857	3 996	3 161	3 549	3 014
Annen gjeld	509	469	345	383	311
Egenkapital	2 681	2 469	2 269	2 044	1 752
Sum gjeld og egenkapital	23 438	20 984	19 279	17 511	15 505

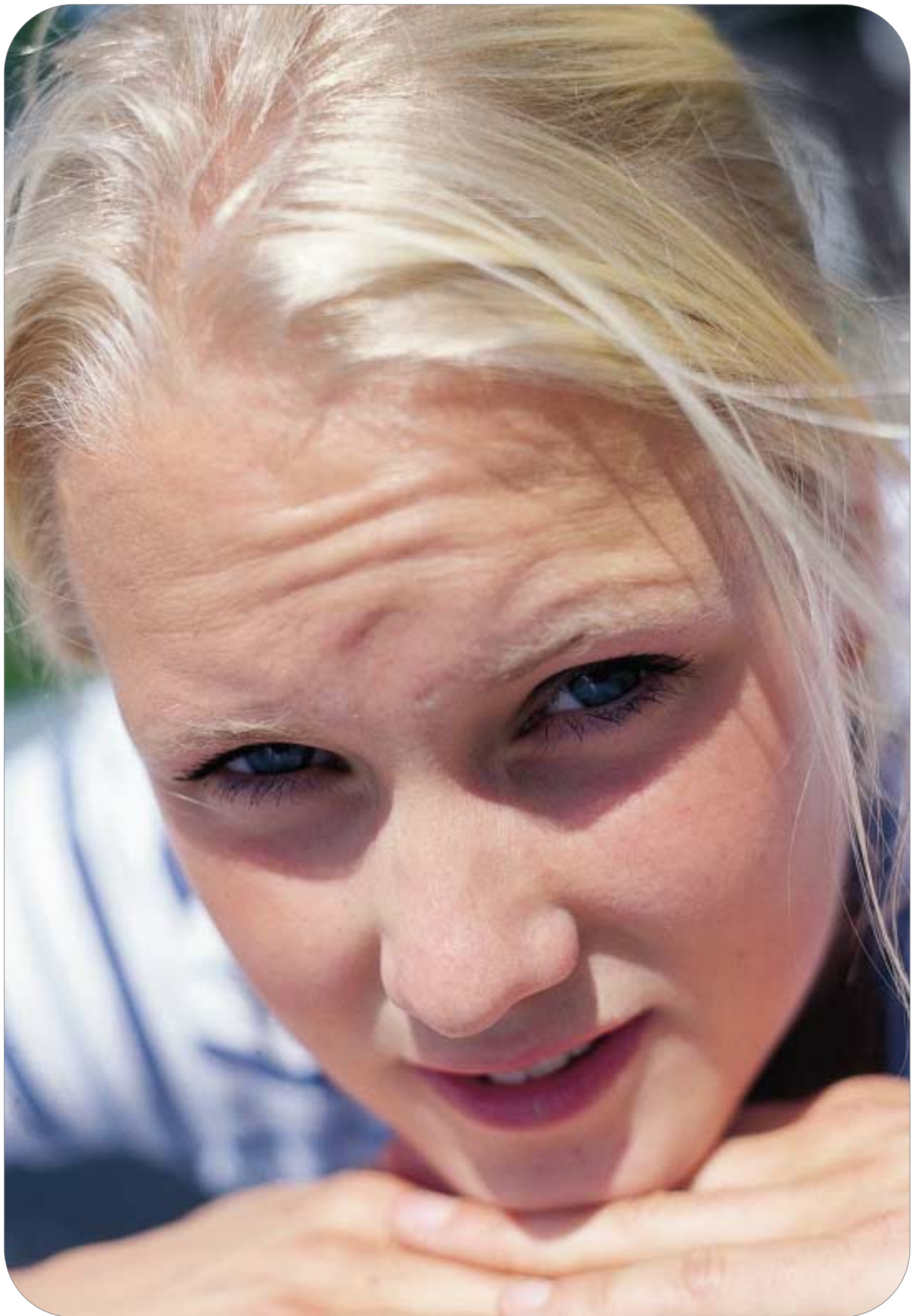
<b>Nøkkeltall konsern</b>	<b>2003</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>	<b>2000</b>	<b>1999</b>
Resultat før skatt (mill kroner)	303	288	317	408	326
Brutto utlån til kunder (mill kroner)	21 334	18 980	17 257	15 436	13 635
Vekst i brutto utlån til kunder	12,4%	10,0%	11,8%	13,2%	13,7%
Innskudd fra kunder (mill kroner)	15 051	13 869	13 027	11 472	10 276
Vekst i innskudd fra kunder	8,5%	6,5%	13,6%	11,6%	9,1%
Kapitaldekning	15,1%	15,1%	15,4%	15,0%	14,3%
Brutto utlån i % av kundeinnskudd	141,7%	136,9%	132,5%	134,6%	132,6%
<b>Nøkkeltall morbank</b>					
	<b>2003</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>	<b>2000</b>	<b>1999</b>
<b>Lønnsomhet</b>					
Resultat før skatt (mill kroner)	297	284	309	401	301
Resultat før skatt i % av gj.snittlig forvaltningskapital	1,33%	1,41%	1,70%	2,44%	2,13%
Egenkapitalavkastning før skatt	12,1%	12,5%	15,1%	22,9%	19,7%
<b>Effektivitet</b>					
Driftskostnader i % av dekningsbidrag	53,4%	59,4%	52,9%	50,7%	50,4%
Driftskostnader i % av dekningsbidrag ekskl kursgevinster	55,3%	57,1%	52,3%	52,0%	54,0%
Driftskostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital	1,91%	2,26%	2,10%	2,16%	2,48%
<b>Volum og vekst</b>					
Brutto utlån til kunder (mill kroner)	20 635	18 344	16 685	14 915	13 087
Vekst i brutto utlån til kunder	12,5%	9,9%	11,9%	14,0%	14,0%
Innskudd fra kunder (mill kroner)	15 087	13 895	13 063	11 515	10 394
Vekst i innskudd fra kunder	8,6%	6,4%	13,4%	10,8%	10,1%
Forvaltningskapital (mill kroner)	23 438	20 984	19 279	17 511	15 505
Vekst i forvaltningskapital	11,7%	8,8%	10,1%	12,9%	16,6%
<b>Soliditet</b>					
Kapitaldekningsprosent	15,6%	15,6%	15,8%	15,3%	14,5%
Egenkapitalprosent	11,4%	11,8%	11,8%	11,7%	11,3%
<b>Likviditet og finansiering</b>					
Brutto utlån i % av kundeinnskudd	136,8%	132,0%	127,7%	129,5%	125,9%
Gjeld til kredittinst og verdipapirgjeld i % av forvaltningskapital	22,0%	19,8%	18,7%	20,3%	19,7%
Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (mill kroner)	-972	-143	-347	-722	-526
Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (mill kroner)	651	72	824	595	467
Finansieringsbehov fra basisvirksomhet (mill kroner)	-321	-71	477	-127	-59
<b>Mislighold og tapsavsetninger</b>					
Brutto misligholdte lån over 90 dgr (mill kroner)	281	239	200	167	110
Avsetningsgrad misligholdte lån	17,8%	19,2%	19,7%	14,4%	18,7%
Spesifiserte tapsavsetninger på utlån (mill kroner)	165	130	106	100	78
Spesifiserte tapsavsetninger i % av brutto utlån	0,8%	0,7%	0,6%	0,7%	0,6%
Uspesifiserte tapsavsetninger på utlån (mill kroner)	230	220	200	185	155
Uspesifiserte tapsavsetninger i % av brutto utlån	1,1%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%

Resultat før skatt i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital – morbank



Kapitaldekning – morbank





# Her kan du som kunde møte oss

## 32 bankkontorer – lokal kompetanse og lokal beslutningsmyndighet

Sparebanken Hedmark er en selvstendig bank med 500 ansatte spredt på 32 kontorer i hele fylket. Avdelingsbank-sjefene har stor beslutningsmyndighet og banken har bred dekning og god nærhet til markedet. Banken har de senere årene intensivert kompetansehevingen i alle ledd av organisasjonen. Banken er styrt fra Hedmark og konsern-administrasjonen ligger i Hamar. Kontorene våre er lokalisert i følgende kommuner:



Alvdal	Hamar	Stor-Elvdal
Eidskog	Kongsvinger	Sør-Odal
Elverum	Løten	Trysil
Engerdal	Os	Tynset
Folldal	Rendalen	Våler
Grue	Ringsaker	Åmot
	Stange	Åsnes

## Kundeservice – dyktig, nær og hjelpsom

Kundeservice er en betjent telefontjeneste som svarer på spørsmål vedrørende konti, bankens produkter, betalingsformidling, priser på tjenester, rentesatser, sperring av kort, nettbank, telegang eller andre spørsmål. Kundeservice svarer i gjennomsnitt på 630 telefoner pr dag og har åpningstider som i stor grad er tilpasset kunden.

Åpningstider: kl 08.00 – 21.00 mandag – torsdag,  
og kl 08.00 – 16.00 fredag.



## Nettbanken – banken er der du er

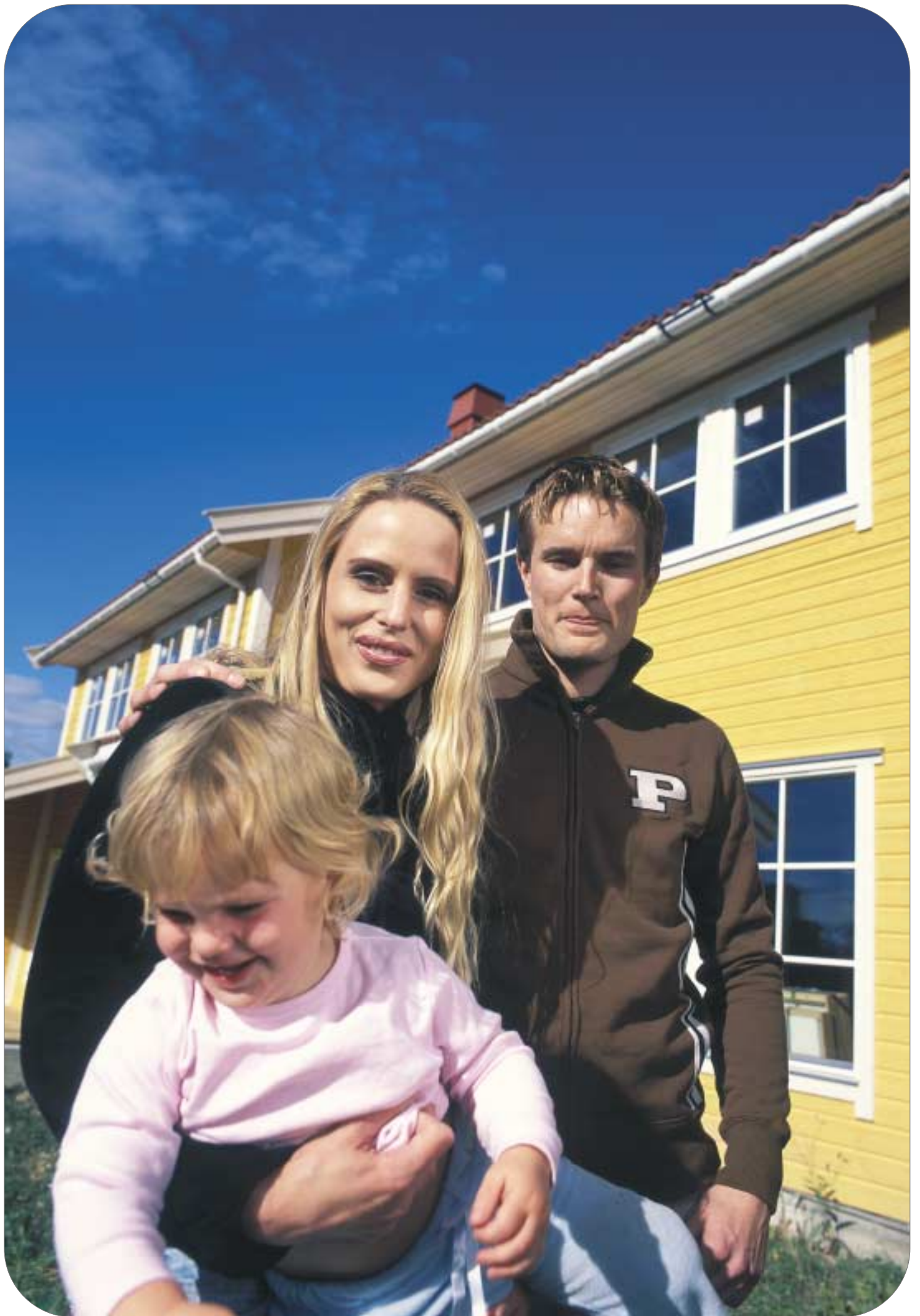
Sparebanken Hedmark var blant de første i Europa med online nettbank i 1996. Veksten i antall nettbankbrukere har vært enorm siden da. Om lag 30 prosent av Sparebanken Hedmarks kunder over 15 år bruker i dag nettbanken. Her kan de betale regninger, overføre penger mellom egne konti, betale til utlandet, få kontoopplysninger og søke lån. Kundene kan også utføre tjenester i forbindelse med aksjehandel, fondshandel, pensjons- og livrentesparing.

## Finanssenteret – en lønnsom rådgiver

Vårt finanssenter har et bredt sammensatt rådgiverteam med lang erfaring fra aksjemegling, analyse, fondsforvaltning og valutamegling. Med høy kompetanse og god service ønsker vi å være en støtte-spiller for kundene våre, slik at de kan foreta de rette investeringsbeslutningene.







### Hedmark Eiendom AS

Hamar, Brumunddal, Elverum, Kongsvinger.  
 Telefon 62 54 21 11  
 E-post: hedmark-eiendom@hedmark-eiendom.no  
 www.hedmark-eiendom.no

Hedmark Eiendom AS er det ledende eiendoms-meglerselskapet i Hedmark med egne kontorer i Hamar, Kongsvinger, Elverum og Ringsaker. Selskapet er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark.

Hedmark Eiendom AS hadde sitt beste resultat noensinne i 2003. Selskapet omsatte 1076 eiendommer, hvilket innebærer en vekst på 15 prosent. Dette utgjør ca 35 prosent av alle omsatte eiendommer i Hedmark inklusive borettslagsleiligheter. Det ble totalt omsatt ca 1 prosent færre eiendommer enn året før. Resultat før skatt ble på 5,8 millioner kroner, drøyt 12 prosent bedre enn året før.

Boligmarkedet i Hedmark var adventende første halvår, men tok seg opp andre halvår, noe som i stor grad skyldtes rentenedgang. Prisene for bolig- og hytteeiendommer i fylket steg med ca 5 prosent.

Boligomsetning utgjør den største andelen av virksomheten. Markedet for bruktboliger har vært godt og stabilt, mens markedet for nyboligprosjekter har vært tregt. Rentenedgangen har imidlertid ført til at også dette markedet tok seg opp mot slutten av året og forventes å bli bra i 2004. Det er fortsatt en sterk tendens til at flere og flere ønsker å bo sentralt.

Hyttemarkedet har vært preget av mindre pågang etter de dyre eiendommene, mens rimeligere hytter opp mot 1,4 millioner kroner har solgt bra. Hedmark Eiendom AS har i løpet av de siste par årene posisjonert seg som hyttmegleren i Trysil og omsatte siste året om lag 35 prosent av hyttene i kommunen.

Markedet for næringsseiendom har vært tungt hele året. Det er klare tegn til bedring i år 2004. Selskapet har mange store næringsoppdrag under salg eller forberedelse for salg. Det er opprettet egen avdeling for salg av næringsseiendommer.

Ved siste årsskifte var det 28 fast tilsatte medarbeidere eller 27 årsverk. Fra mars vil bedriften ha 30 ansatte hvorav nesten halvparten er statsautoriserte eiendomsjeglere eller advokater.

Selskapet vil i løpet av vinteren 2004 etablere ny avdeling i Moelv. Avdelingen blir samlokalisert med Sparebanken Hedmark.

Konkurransen blant meglerne er hard. Siste året er tre av konkurrentene omorganisert og har skiftet ledelse, noe som nok skyldes manglende resultater. Hedmark Eiendom AS har klart seg godt i konkurransen og økt sin markedsandel noe.

2004 blir et nytt år med sterk konkurranse og press på meglerprisene. Markedsføring og kundeservice vil være svært viktig for å holde markedsposisjonen. Lokal tilknytning og samarbeidet med morselskapet er et viktig element i kampen om kundene.

### Actor Fordringsforvaltning AS

Hamar, Gjøvik, Oslo  
 Telefon 62 54 08 80  
 E-post: actor@actor.no  
 www.actor.no

Actor Fordringsforvaltning AS (Actor) ble etablert i 1974 og eies i dag med 50 prosent av Terra Gruppen AS og 50 prosent av Sparebanken Hedmark. Som Norges eneste bankede inkassoselskap og med nærmere 70 finansinstitusjoner på kundelisten er Actor nå godt posisjonert som en ledende leverandør av inkassotjenester innen bank- og finansnæringen. Selskapet er i sterk vekst og leverer i stor utstrekning også tjenester innen ordinær fakturainkasso, verdigjenvinning, fordringsadministrasjon, juridisk rådgivning og andre tapsreducerende tjenester. Actors virksomhet er landsdekkende og vi betjener dessuten utenlandske banker i Norge. Gjennom vårt nett av samarbeidspartnere tilbyr vi inkassotjenester i andre land. Actor forvalter i dag en fordringsmasse på ca 1,3 milliarder kroner.

Actor har hovedkontor på Hamar med avdelingskontorer i Oslo og Gjøvik. Selskapet har gjennom sin 30-årige historie bygget opp et solid kompetansemiljø. I dag har vi 21 godt kvalifiserte medarbeidere, hvorav åtte med inkassobevilling og tre fast ansatte advokater.

Inkassomarkedet er fortsatt i vekst og Actor mottok ca 7500 nye oppdrag i 2003.

### Hedmark Finans AS

Telefon 62 51 21 00  
 E-post: post@hedmark-finans.no  
 www.hedmark-finans.no

Hedmark Finans AS ble etablert i 1996 og er et heleid datterselskap av Sparebanken Hedmark.

Selskapets primære satsningsområder er løsøreleasing og billeasing, samt salgspantfinansiering. Sistnevnte er i hovedsak rettet mot privatkunder, mens leasingfinansiering utelukkende er rettet mot bedriftsmarkedet i hovedsak på transportmateriell, anleggsmaskiner og maskiner til skog- og jordbruk.

Selskapet er en betydelig aktør i markedet og har siden etableringen ytet finansiering med tilsammen 2,6 milliarder kroner. I 2003 ble det etablert nye leasing- og salgspantavtaler for til sammen 413 millioner kroner, som er det beste i selskapets historie. Ved utgangen av 2003 er forvaltningskapitalen vel 738 millioner kroner. 69 prosent av utlånsmassen er i Hedmark og Oppland.

Hedmark Finans AS forventer å øke sitt forretningsvolum i 2004, blant annet ved at selskapet utvider produktspekteret med produktet «biladministrasjon».

	Hedmark Eiendom AS	Actor Fordringsforv. AS	Hedmark Finans AS
Resultat før skatt (1.000 kr)	5.815	15.159	15.051
Egenkapital (1.000 kr)	7.734	12.870	78.696
Forvaltningskapital/sum eiendeler (1.000 kr)	21.808	33.694	738.281
Antall ansatte	28	21	12
Antall kontorer	4	3	1
Sparebanken Hedmarks eierandel	100%	50%	100%







# Sparebankens tillitsvalgte

## Representantskapet

Christen Engeloug, *leder*

Finn Hansen, *nestleder*

Ragnar Løkken

Tor Granvold

Ola Jonsmoen

Tone Brandsnes

Åge Kristoffersen

Anny Møllersen

Rolf Alander

Sindre Undseth

Stig Olav Haarseth

Knut Olav Haugland

Arnt Risberg

Eva Kristin Myhre

Sverre Grindborg

Knut Hartz

Mette E. Storholm Skaret

Thorbjørn Bakken

Bente-Lise Bryhn

Gunveig Elvsæter Eggen

Bjarne Granli

Øyvind Sandbakk

Gerd Nordseth

Mai-Britt Olsen

Jonny Holen

Einride Sletnes

Olaf Johan Thomasgaard

Hilde Aslakrud

Grete Rønning

May Britt Sletten

Arne L. Hanestad

Oddbjørn Roverudseter

Monica Øverby

Stein Olav Kvarme

Laila Bjørum

Arne Jacob Lund

Per Roar Bredvold

Lars Petter Heggelund

Anita Fjeldseth

Christoffer H. Nilsen

Gudrun Sande

Astrid Nyvoll

Vigdis Øvergård

Bente Løvenskiold Kveseth

Torstein Amund Opdahl

Ilseeng

Granli

Tynset

Kvikne

Alvdal

Alvdal

Folldal

Folldal

Folldal

Rendalen

Rendalen

Atna

Koppang

Rendalen

Rena

Rena

Rena

Nybergssund

Trysil

Drevsjø

Drevsjø

Trysil

Elverum

Elverum

Elverum

Elverum

Elverum

Braskereidfoss

Våler

Kongsvinger

Brandval

Kongsvinger

Kongsvinger

Kongsvinger

Åbogen

Skotterud

Flisa

Flisa

Flisa

Hamar

Hamar

Os i Østerdalen

Os i Østerdalen

Kirkenær

Namná

Rolf Brun

Gunnar Cato Lund

Gry Veronica Engli

Per Olaf Børke

Pål Johnsrud

Valborg Berthelsen

Marit Knutsen

Hanne-Grethe Sæhlie

Pia Saxrud

Ken Wahlberg

Hans Jørgen Olsen

Ragnhild H. Myklebust

Gislaug Moslet

Knut Aas

Ivar Heggenhaugen

Kjell Berg

Asbjørn Olsen

Morten Kåshagen

Jon Ragnar Dalen

Inger Stensig

Inger Bjørnstad Jensrud

Torbjørn Kjølhamar

Anne Marthe Hørsand

Bente Elin Lilleøkseth

Kjell Haraldsen

Britt L. Evensen

## Styret

Syver Aalstad, *leder*

Richard Heiberg, *nestleder*

Gro Røsten Oldertroen

Marith Brekke

Ole Jakob Holen

Randi Dørum

Svein H. Stenslet

Atle Bratås

Harry Konterud, adm.direktør

## Kontrollkomiteen

Pål Johnsrud, *leder*

Gro Svarstad

Anders Brinck

Helen Mathiesen

Erik Borg

Skarnes

Skarnes

Hamar

Hamar

Ingeberg

Hamar

Hamar

Hamar

Hamar

Hamar

Hamar

Brumuddal

Gaupen

Stavsjø

Stavsjø

Furnes

Moelv

Brumuddal

Brumuddal

Ottestad

Tangen

Tangen

Ådalsbruk

Stange

Stange

Løten

Hamar

Våler

Tynset

Hamar

Ridabu

Elverum

Åbogen

Oslo

Hamar

Ingeberg

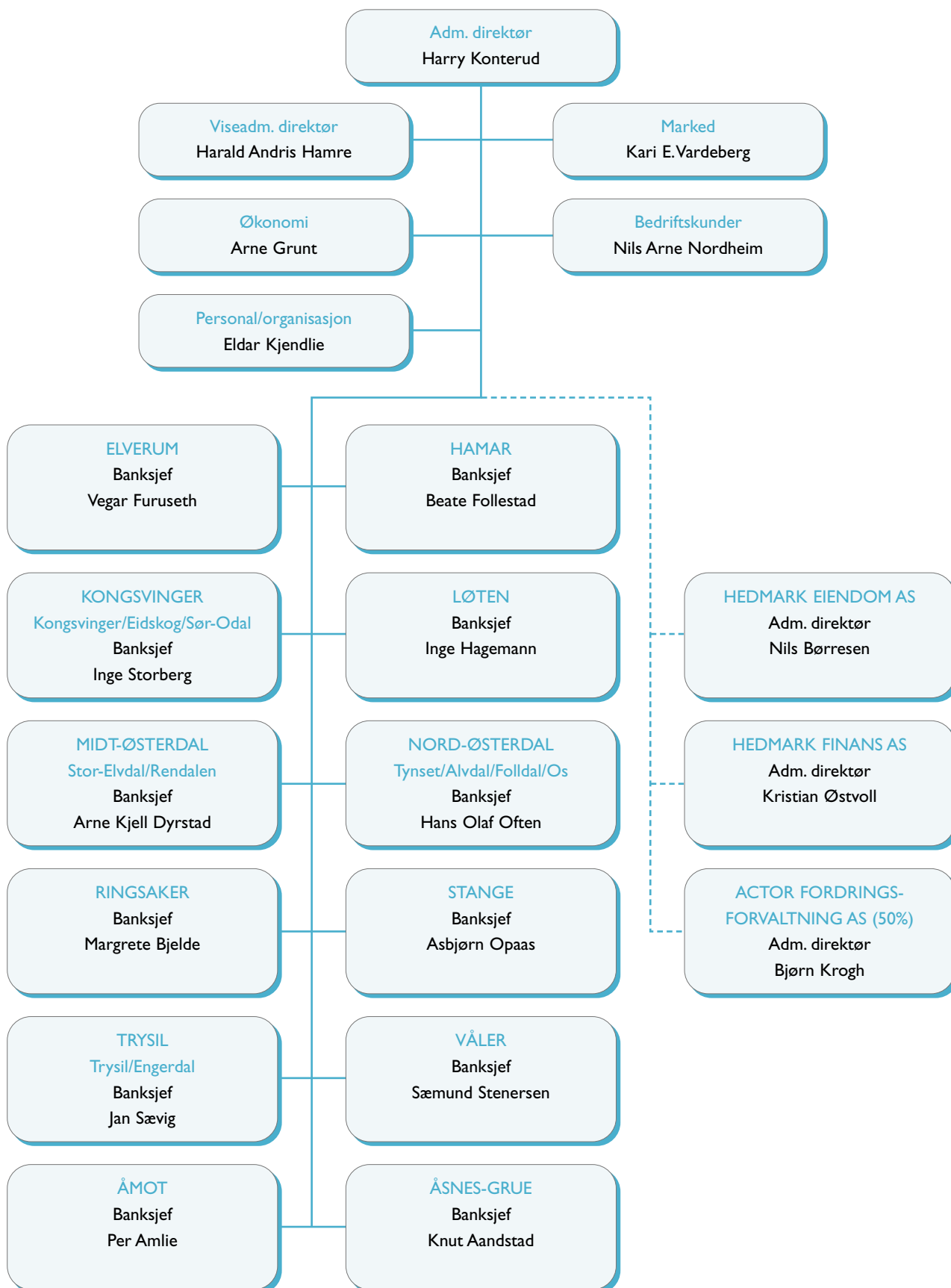
Nybergssund

Nes H.

Koppang

Arneberg

# Sparebanken Hedmark



## Konsernadministrasjon

Torggata 12-14, postboks 203, 2302 Hamar  
Telefon: .....62 51 20 00  
Telefaks: .....62 53 29 75  
konsern@sparebanken-hedmark.no

### Bedriftskunder

Telefon: .....62 51 20 00  
Telefaks: .....62 51 20 52

## Alvdal - 2560 Alvdal

Telefon: .....62 48 32 00  
Telefaks: .....62 48 82 59  
alvdal@sparebanken-hedmark.no

## Eidskog - 2230 Skotterud

Telefon: .....62 83 46 00  
Telefaks: .....62 83 46 09

## Elverum - postboks 261, 2402 Elverum

Telefon: .....62 43 50 00  
Telefaks: .....62 43 50 50  
elverum@sparebanken-hedmark.no

## Engerdal - 2440 Engerdal

Telefon: .....62 45 88 25  
Telefaks: .....62 45 88 39  
engerdal@sparebanken-hedmark.no

## Folldal - 2580 Folldal

Telefon: .....62 48 32 00  
Telefaks: .....62 47 39 10  
folldal@sparebanken-hedmark.no

## Grue - 2260 Kirkenær

Telefon: .....62 94 69 30  
Telefaks: .....62 94 69 49  
grue@sparebanken-hedmark.no

## Hamar - postboks 203, 2302 Hamar

Telefon: .....62 51 20 00  
Telefaks: .....62 51 21 71  
hamar@sparebanken-hedmark.no

## Ridabu - postboks 203, 2302 Hamar

Telefon: .....62 51 20 00  
Telefaks: .....62 55 63 10  
ridabu@sparebanken-hedmark.no

## Storhamar - postboks 1092, 2305 Hamar

Telefon: .....62 51 20 00  
Telefaks: .....62 51 79 30  
storhamar@sparebanken-hedmark.no

## Kongsvinger - postboks 521, 2203 Kongsvinger

Telefon: .....62 82 28 00  
Telefaks: .....62 82 28 79  
kongsvinger@sparebanken-hedmark.no

## Midtbyen - postboks 521, 2203 Kongsvinger

Telefon: .....62 82 28 00  
Telefaks: .....62 82 28 89

## Løten - 2340 Løten

Telefon: .....62 54 79 00  
Telefaks: .....62 54 79 19  
loeten@sparebanken-hedmark.no

## Nettbank

www.sparebanken-hedmark.no

## Telebank

Telefon: .....02990

## Os - 2550 Os i Østerdalen

Telefon: .....62 48 32 00  
Telefaks: .....62 48 32 39  
os@sparebanken-hedmark.no

## Rendalen - 2485 Rendalen

Telefon: .....62 46 18 30  
Telefaks: .....62 46 60 20

## Øvre Rendal - 2485 Rendalen

Telefon: .....62 46 18 30

## Ringsaker - 2380 Brumunddal

Telefon: .....62 33 48 00  
Telefaks: .....62 33 48 99  
brumunddal@sparebanken-hedmark.no

## Moelv - 2390 Moelv

Telefon: .....62 33 48 00

## Nes - 2350 Nes

Telefon: .....62 35 16 90  
Telefaks: .....62 35 16 99

## Stange - 2335 Stange

Telefon: .....62 58 28 00  
Telefaks: .....62 58 28 60  
stange@sparebanken-hedmark.no

## Ottestad - 2312 Ottestad

Telefon: .....62 58 27 10  
Telefaks: .....62 58 27 19

## Romedal - 2334 Romedal

Telefon: .....62 57 89 10  
Telefaks: .....62 57 89 19

## Tangen - 2337 Tangen

Telefon: .....62 57 89 80

## Stor-Elvdal - 2480 Koppang

Telefon: .....62 46 18 30  
Telefaks: .....62 46 18 50  
koppang@sparebanken-hedmark.no

## Sør-Odal - 2100 Skarnes

Telefon: .....62 96 70 00  
Telefaks: .....62 96 70 19

## Trysil - 2420 Trysil

Telefon: .....62 45 57 00  
Telefaks: .....62 45 57 59  
trysil@sparebanken-hedmark.no

## Tynset - 2500 Tynset

Telefon: .....62 48 32 00  
Telefaks: .....62 48 32 32  
tynset@sparebanken-hedmark.no

## Kvikne - 2592 Kvikne

Telefon: .....62 48 32 00  
Telefaks: .....62 48 32 59

## Kundeservice

Telefon: .....62 51 22 00  
kundeservice@sparebanken-hedmark.no

Mandag - torsdag kl 0800 - 2100  
Fredag kl 0800 - 1600

## Våler - 2436 Våler i Solør

Telefon: .....62 43 77 00  
Telefaks: .....62 43 77 09  
vaaler@sparebanken-hedmark.no

## Åmot - 2450 Rena

Telefon: .....62 44 43 00  
Telefaks: .....62 44 43 49  
rena@sparebanken-hedmark.no

## Osen - 2460 Osen

Telefon: .....62 51 23 98

## Åsnes - 2270 Flisa

Telefon: .....62 95 68 68  
Telefaks: .....62 95 68 69  
flisa@sparebanken-hedmark.no

## Arneberg - 2266 Arneberg

Telefon: .....62 95 68 68  
Telefaks: .....62 95 54 20



Sparebanken  
HEDMARK



[www.sparebanken-hedmark.no](http://www.sparebanken-hedmark.no)

 Sparebanken  
**HEDMARK**